

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Συμβούλιο

2019/C 189/01	Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία — Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027	1
---------------	--	---

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συμβούλιο

2019/C 189/02	Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας	4
2019/C 189/03	Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών	15

IV Πληροφορίες

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Συμβούλιο

2019/C 189/04	Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου για τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες ευκαιρίες για ενηλίκους	23
---------------	---	----

2019/C 189/05	Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους νέους και το μέλλον της εργασίας	28
2019/C 189/06	Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις νέες δημιουργικές γενιές	34
Ευρωπαϊκή Επιτροπή		
2019/C 189/07	Ισοτιμίες του ευρώ	39
2019/C 189/08	Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία	40
2019/C 189/09	Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία	41
2019/C 189/10	Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία	42
2019/C 189/11	Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία	43
2019/C 189/12	Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία	44

V Γνωστοποιήσεις

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2019/C 189/13	Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης (Υπόθεση M.9385 — Orange / SecureLink) — Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία ⁽¹⁾	45
---------------	---	----

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, για τη θέσπιση κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία

Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027

(2019/C 189/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ,

ΤΟΝΙΖΟΥΝ:

1. Ο διάλογος της ΕΕ για τη νεολαία (ΔΕΕΝ) αποτελεί κεντρικό εργαλείο για τη συμμετοχή των νέων στην ΕΕ και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες κατά περίπτωση, με τα βασικά του στοιχεία να περιλαμβάνουν άμεσο διάλογο μεταξύ των ιθυνόντων λήψης αποφάσεων και των νέων και των εκπροσώπων τους, διαβούλευση με τους νέους και τις νέες για θέματα που τους αφορούν και διαρκή συνεργασία στην οργάνωση της διαδικασίας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Όσον αφορά την υλοποίηση του ΔΕΕΝ, και σύμφωνα με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία (ΣΕΕΝ), οι ευρωπαϊκοί στόχοι για τη νεολαία θα πρέπει να αποτελούν «πηγή έμπνευσης και να παρέχουν κατευθύνσεις στην ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τα οικεία ενδιαφερόμενα μέρη και αρχές»⁽¹⁾.
2. Η ΣΕΕΝ τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ευελιξία και περιθώριο χειρισμών για τα κράτη μέλη στην προσέγγιση που θα υιοθετήσουν κατά την υλοποίηση του ΔΕΕΝ.
3. Η ΣΕΕΝ προσδιορίζει μια σειρά στοιχείων για την πλαισίωση της υλοποίησης του ΔΕΕΝ, συγκεκριμένα:
  - α) αξιοποίηση πρότερων εμπειριών·
  - β) στόχευση σε σαφέστερη και πιο λιτή διαδικασία·
  - γ) τήρηση κύκλων εργασιών διάρκειας 18 μηνών, κατά προτίμηση·
  - δ) μία θεματική προτεραιότητα ανά κύκλο·
  - ε) πρόγραμμα εργασιών·
  - στ) ευελιξία όσον αφορά τους παράγοντες που συμμετέχουν στην οργάνωση και στην υλοποίηση του ΔΕΕΝ·
  - ζ) συνεχής επακολούθηση για την παρακολούθηση των ποιοτικών αποτελεσμάτων και του αντικτύπου του συνόλου της διαδικασίας·
  - η) αναγνώριση του ρόλου των εθνικών ομάδων εργασίας. Αποτελούν, σε επίπεδο κράτους μέλους, τις οντότητες που είναι επιφορτισμένες με τη συμβολή στη διοργάνωση διαβουλεύσεων, στην προώθηση και στον αντίκτυπο του διαλόγου με τη νεολαία⁽²⁾. Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΣΕΕΝ, «τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επιτρέψουν τη συμμετοχή των νέων σε όλες τις φάσεις της υλοποίησης του ΔΕΕΝ, αναθέτοντας μεταξύ άλλων ηγετικό ρόλο στις εθνικές ομάδες εργασίας του Εθνικού Συμβουλίου Νεολαίας»⁽³⁾.

⁽¹⁾ Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία [ΕΕ C 456 της 18.12.2018, σ. 2 (σημείο 3, 3η παράγραφος)].

⁽²⁾ Βλέπε το ετήσιο πρόγραμμα εργασιών του έτους 2019 για την εφαρμογή του «Erasmus+»: πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Επιγραμματική παραπομπή C (2018) 6572 της 11ης Οκτωβρίου 2018.

⁽³⁾ ΣΕΕΝ, σ. 9 (πάρτημα I, σημείο 4, 3η παράγραφος).

4. Οι προτάσεις της Προεδρίας που παρουσιάστηκαν τον Δεκέμβριο του 2018 σχετικά με την υλοποίηση και την οργάνωση του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία⁽⁴⁾ και η ανακοίνωση της Επιτροπής «Ενεργοποίηση, σύνδεση και ενίσχυση των νέων: νέα στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία»⁽⁵⁾ θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως έγγραφα καθοδήγησης για οποιονδήποτε συμμετέχει στον ΔΕΕΝ.

ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ:

5. Στόχος του παρόντος ψηφίσματος είναι να παράσχει καθοδήγηση όσον αφορά την οργάνωση του ΔΕΕΝ, εστιάζοντας ιδιαίτερα στους εμπλεκόμενους παράγοντες, στους ρόλους τους, στο οργανωτικό πλαίσιο όπου αναπτύσσονται οι δραστηριότητές τους και στα ζητήματα εφαρμογής που σχετίζονται με την οργάνωση. Ο ρόλος του ευρωπαϊκού τομέα νεολαίας θα είναι σημαντικός στο οργανωτικό πλαίσιο του ΔΕΕΝ⁽⁶⁾.

ΕΚΤΙΜΟΥΝ:

6. Η τριάδα των Προεδριών θα πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην καθοδήγηση της υλοποίησης του ΔΕΕΝ, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους εθνικούς οργανισμούς, καθώς και με το Ευρωπαϊκό φόρουμ Νεότητας και άλλους εκπροσώπους της κοινωνίας των νέων πολιτών⁽⁷⁾.
7. Μολονότι η τριάδα των Προεδριών οργανώνεται κατ' ιδίαν κρίση, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην προώθηση της συμμετοχής της κοινωνίας των νέων πολιτών, ως ακρογωνιαίου λίθου για την ποιοτική οργάνωση του ΔΕΕΝ και για τη συνεπαγόμενη υλοποίησή του. Σε επίπεδο ΕΕ, η κοινωνία των νέων πολιτών θα πρέπει να συμμετάσχει, κατά προτίμηση, μέσω του Ευρωπαϊκού φόρουμ Νεότητας και άλλων φορέων εκπροσώπησης της νεολαίας, ανάλογα με την περίπτωση. Σε επίπεδο τριάδας των Προεδριών, η κοινωνία των νέων πολιτών θα πρέπει να εκπροσωπείται από τις εθνικές ομάδες εργασίας, κατά προτίμηση μέσω των Εθνικών Συμβουλίων Νεολαίας, εφόσον υπάρχουν, δεδομένου του ηγετικού τους ρόλου σε αυτήν τη δομή.
8. Για τη στήριξη της οργάνωσης του ΔΕΕΝ, θα πρέπει να οργανώνονται τακτικές ανταλλαγές μεταξύ της τριάδας των Προεδριών και των δομών που αναφέρονται στις παραγράφους 6 και 7. Αυτές οι ανταλλαγές θα πρέπει να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ομάδας συντονισμού, όπως η ευρωπαϊκή ομάδα καθοδήγησης.
9. Ο ρόλος της ευρωπαϊκής ομάδας καθοδήγησης είναι:
- α. να κατευθύνει συνολικά τον ΔΕΕΝ, καλύπτοντας ζητήματα όπως η θεματική προτεραιότητα του κύκλου, τα μέσα διαβούλευσης, οι εκδηλώσεις που σχετίζονται με τη διαβούλευση, συμπεριλαμβανομένων των Διασκέψεων της ΕΕ για τη Νεολαία·
  - β. να παρέχει στοιχεία, εργαλεία και στήριξη όπου χρειάζεται, με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας του ΔΕΕΝ και τη θεματική συνοχή στο πλαίσιο ενός κύκλου·
  - γ. να διασφαλίζει αποτελεσματική συνεργασία με τις εθνικές ομάδες εργασίας, παρέχοντας, όπου χρειάζεται, κατευθυντήριες γραμμές, εργαλεία και στήριξη για τη διασφάλιση της ποιοτικής υλοποίησης του ΔΕΕΝ·
  - δ. να διασφαλίζει τη συμμετοχική αξιολόγηση του κύκλου, καθώς και την παρακολούθηση, επακολούθηση, χρήση και ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων του ΔΕΕΝ·
  - ε. να προωθεί τη διατήρηση της θεσμικής μνήμης με σκοπό να τη μεταλαμπαδεύσει στην επόμενη τριάδα των Προεδριών, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·
- στ. να λαμβάνει μέτρα για να διευκολύνει τη διαδικασία ομαλής μετάβασης στην επόμενη τριάδα των Προεδριών·
- ζ. να καλύπτει άλλα θέματα που θεωρεί ενδεχομένως σκόπιμα η τριάδα των Προεδριών, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη.

(4) Έγγρ. 15018/18 REV 1 + COR 1 + COR 2

(5) Έγγρ. 9264/18 + ADD 1-8 - COM(2018) 269 final + SWD(2018) 168 και 169 final

(6) Ως «ευρωπαϊκός τομέας νεολαίας» νοείται γενικά το σύνολο των οργανισμών, των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, των ακαδημαϊκών, της κοινωνίας των νέων πολιτών ή άλλων εμπειρογνομόνων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της πολιτικής για τη νεολαία και πραγματοποιούν δραστηριότητες και έργα για τους νέους στην ΕΕ.

(7) Γίνεται αναφορά στις εθνικές υπηρεσίες των κρατών μελών που απαρτίζουν την τριάδα των Προεδριών, οι οποίες είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης.

10. Η τριάδα των Προεδριών θα πρέπει να διευκολύνει τη συμμετοχή εκπροσώπων της κοινωνίας των νέων πολιτών στην ευρωπαϊκή ομάδα καθοδήγησης, η οποία αποτελεί ένα φόρουμ διαβούλευσης όπου θα πρέπει να συζητούνται και να προωθούνται κοινές λύσεις. Η τριάδα των Προεδριών μπορεί να συμπεριλάβει και άλλους παράγοντες στην ευρωπαϊκή ομάδα καθοδήγησης, όπως οργανώσεις νέων που είναι αντιπροσωπευτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο και/ή σε επίπεδο κράτους μέλους, ερευνητές, εμπειρογνώμονες κ.λπ. Η συμμετοχή των προαναφερόμενων εκπροσώπων και παραγόντων στην ευρωπαϊκή ομάδα καθοδήγησης πραγματοποιείται με επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της τριάδας των Προεδριών όπως θεσπίζονται στις Συνθήκες και στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.
11. Ως κατευθυντήρια αρχή για τη διασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας της ευρωπαϊκής ομάδας καθοδήγησης όσον αφορά τη νεολαία, η τριάδα των Προεδριών θα πρέπει να μεριμνά ώστε τα μέτρα που θα λαμβάνει να ανταποκρίνονται σε όλους τους νέους και τις νέες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν τις λιγότερες ευκαιρίες και εκείνων που δεν μετέχουν σε οργανώσεις νέων.
12. Εφόσον χρειαστεί, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία της ευρωπαϊκής ομάδας καθοδήγησης, τα επιχειρησιακά καθήκοντα και οι μέθοδοι εργασίας της θα πρέπει να αποτυπώνονται σε ένα έγγραφο εργασίας.
13. Προκειμένου να διασφαλιστεί η προβλεψιμότητα της εξέλιξης του ΔΕΕΝ σε κάθε 18μηνο κύκλο εργασιών, η Προεδρία θα πρέπει να ενημερώνει εγκαίρως την Ομάδα «Νεολαία» και τις εθνικές ομάδες εργασίας σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της ευρωπαϊκής ομάδας καθοδήγησης, την πρόοδο της υλοποίησης του ΔΕΕΝ και άλλα θέματα που συνδέονται με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 9 του παρόντος.
14. Σύμφωνα με τις ενωσιακές επιχορηγήσεις που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτόν, οι εθνικές ομάδες εργασίας θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζουν σχετικά με τη διαμόρφωση και τις επιχειρησιακές διαδικασίες που εξυπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους, σε συμφωνία με τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών τους και τις σχετικές προβλέψεις της ΣΕΕΝ, με σκοπό να διασφαλιστεί η εκπλήρωση των στόχων κάθε κύκλου του ΔΕΕΝ και η κατάλληλη εκπροσώπηση των αρμοδίων χάραξης πολιτικής, των σχετικών δημόσιων θεσμικών οργάνων, των νέων και του ποικίλου κοινωνικοοικονομικού υποβάθρου τους ⁽⁸⁾.
15. Το παρόν ψήφισμα αρχίζει να ισχύει από 1ης Ιουλίου 2019 και θα αναθεωρείται όπως κρίνεται σκόπιμο, έπειτα από την ενδιάμεση αξιολόγηση της ΣΕΕΝ, η οποία θα πραγματοποιηθεί από το Συμβούλιο το 2024, προκειμένου να την προσαρμόσει σε τυχόν νέες εξελίξεις και ανάγκες.

⁽⁸⁾ Ό.π., υποσημείωση αριθ. 2.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Μαΐου 2019

σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας

(2019/C 189/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 165,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων⁽¹⁾ ορίζει στην 11η αρχή του ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε οικονομικά προσιτή και καλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Η αρχή αυτή συνάδει με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽²⁾ όπου η εκπαίδευση αναγνωρίζεται ως δικαίωμα, με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού καθώς και με τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 4.2 των Ηνωμένων Εθνών όπου προβλέπεται ότι όλα τα κορίτσια και αγόρια θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική βρεφονηπιακή ανάπτυξη, φροντίδα και προσχολική εκπαίδευση έως το 2030.
- (2) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού»⁽³⁾, περιγράφει το όραμα ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας τον ρόλο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας στη διαμόρφωση σταθερής βάσης για τη μάθηση στο σχολείο και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ανάπτυξη των σχολείων και την άριστη διδασκαλία⁽⁴⁾ και στην πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης⁽⁵⁾ τονίστηκε εκ νέου ο καθοριστικός ρόλος τον οποίον μπορεί να διαδραματίσει η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα στην προώθηση της μάθησης για όλα τα παιδιά, της ευημερίας τους και της ανάπτυξής τους.
- (3) Τόσο οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής όσο και οι ερευνητές αναγνωρίζουν ότι η προσχολική ηλικία⁽⁶⁾ είναι εκείνη κατά την οποία τα παιδιά δημιουργούν τα θεμέλια και την ικανότητα να μαθαίνουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Η μάθηση είναι μια σταδιακή διαδικασία· η οικοδόμηση ισχυρών θεμελιών στην προσχολική ηλικία αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη ικανοτήτων υψηλότερου επιπέδου και για την εκπαιδευτική επιτυχία, ενώ ταυτόχρονα συνιστά βασικό στοιχείο για την υγεία και την ευημερία των παιδιών. Επομένως, η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα πρέπει να θεωρείται το θεμέλιο των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής αλληλουχίας.
- (4) Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα είναι ωφέλιμη για όλα τα παιδιά, και ιδίως για τα παιδιά που βρίσκονται σε μειονεκτική κατάσταση. Προλαμβάνει τη δημιουργία κενών σε βασικές δεξιότητες και, συνεπώς, αποτελεί βασικό εργαλείο για την καταπολέμηση των ανισοτήτων και της εκπαιδευτικής ένδειας. Η παροχή προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας πρέπει να αποτελέσει μέρος μιας ολοκληρωμένης δέσμης μέτρων πολιτικής για τα δικαιώματα των παιδιών, με στόχο να βελτιωθούν τα αποτελέσματα για τα παιδιά και να διαρραγεί ο διαγενεακός κύκλος της μειονεξίας. Επομένως, η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών συμβάλλει στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της σύστασης της Επιτροπής με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»⁽⁷⁾ και της σύστασης του Συμβουλίου του 2013 για αποτελεσματικά μέτρα ένταξης των Ρομά στα κράτη μέλη⁽⁸⁾.

(¹) Έγγρ. 13129/17.

(²) ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391.

(³) COM(2017) 673 final.

(⁴) ΕΕ C 421 της 8.12.2017, σ. 2.

(⁵) ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1.

(⁶) Ο ορισμός της προσχολικής ηλικίας είναι συνήθως από τη γέννηση έως την ηλικία των 6 ετών και αντιστοιχεί στο εκπαιδευτικό επίπεδο ISCED 0.

(⁷) ΕΕ L 59 της 2.3.2013, σ. 5.

(⁸) ΕΕ C 378 της 24.12.2013, σ. 1.

- (5) Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έχει πολλαπλά οφέλη⁽⁹⁾ τόσο για τα άτομα όσο και για την κοινωνία συνολικά, από τη βελτίωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων και των αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας έως τη μείωση των κοινωνικών και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, την ενίσχυση της συνοχής και την εξάλειψη των αποκλεισμών στις κοινωνίες. Τα παιδιά που έχουν λάβει προσχολική εκπαίδευση για περισσότερο από ένα έτος σημείωσαν υψηλότερες επιδόσεις στη γλώσσα και στα μαθηματικά στις έρευνες PIRLS⁽¹⁰⁾ και PISA⁽¹¹⁾. Η συμμετοχή σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έχει επίσης αποδειχθεί ότι αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου⁽¹²⁾.
- (6) Η εκπαίδευση και φροντίδα από τα πρώτα κιόλας στάδια διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στο να μάθει κανείς να συμβιώνει σε ανομοιογενείς κοινωνίες. Αυτές οι υπηρεσίες μπορούν να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή και την εξάλειψη των αποκλεισμών με διάφορους τρόπους. Μπορούν να χρησιμεύσουν ως τόποι συνάντησης για οικογένειες. Μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων των παιδιών, τόσο στη γλώσσα στην οποία παρέχεται η υπηρεσία όσο και στην πρώτη γλώσσα⁽¹³⁾. Μέσω της κοινωνικο-συναισθηματικής μάθησης, οι εμπειρίες της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά να μάθουν πώς να δείχνουν ενσυναίσθηση, καθώς και να μάθουν για τα δικαιώματά τους, για την ισότητα, την ανεκτικότητα και τη διαφορετικότητα.
- (7) Η απόδοση της επένδυσης στις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι η υψηλότερη μεταξύ όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, ιδίως δε για τα παιδιά που βρίσκονται σε μειονεκτική κατάσταση⁽¹⁴⁾. Οι δαπάνες για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα αποτελούν έγκαιρη επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο με υψηλή απόδοση.
- (8) Η διαθεσιμότητα, η προσβασιμότητα και η οικονομική προσιτότητα υποδομών παιδικής φροντίδας υψηλής ποιότητας αποτελούν, επιπροσθέτως, βασικούς παράγοντες που παρέχουν σε γυναίκες – αλλά και σε άνδρες – με ευθύνες φροντίδας τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας, όπως αναγνωρίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης το 2002, από το Ευρωπαϊκό σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων⁽¹⁵⁾ και από την ανακοίνωση της Επιτροπής για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, η οποία εκδόθηκε στις 26 Απριλίου 2017⁽¹⁶⁾. Η απασχόληση των γυναικών συμβάλλει άμεσα στη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης του νοικοκυριού και στην οικονομική ανάπτυξη.
- (9) Η επένδυση στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα αποτελεί καλή επένδυση μόνον εάν οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι υψηλής ποιότητας, προσβάσιμες, οικονομικά προσιτές και χωρίς αποκλεισμούς. Τα στοιχεία δείχνουν ότι μόνον οι υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας αποφέρουν οφέλη· οι υπηρεσίες χαμηλής ποιότητας έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα παιδιά και στην κοινωνία συνολικά⁽¹⁷⁾. Τα μέτρα πολιτικής και οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στα θέματα ποιότητας.
- (10) Συνολικά, τα κράτη μέλη δαπανούν πολύ λιγότερα χρήματα για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα σε σύγκριση με την πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Όπως φαίνεται στην έκθεση αξιολόγησης της προόδου ως προς τους στόχους της Βαρκελώνης⁽¹⁸⁾, επί του παρόντος δεν υπάρχουν αρκετές διαθέσιμες θέσεις στις υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, ενώ η ζήτηση υπερβαίνει την προσφορά σε όλες σχεδόν τις χώρες. Η έλλειψη διαθεσιμότητας, προσβασιμότητας και οικονομικής προσιτότητας έχει αποδειχθεί ότι αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για τη χρήση αυτών των υπηρεσιών⁽¹⁹⁾.
- (11) Στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2017, σχετικά με ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη⁽²⁰⁾, τα κράτη μέλη καλούνται να βελτιώσουν την ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης και αγωγής και να διευρύνουν την πρόσβαση σε αυτή, και να καλύψουν την απουσία επαρκών υποδομών προσφέροντας ποιοτική και προσιτή παιδική φροντίδα για όλα τα επίπεδα εισοδήματος, όπως και να εξετάσουν τη δυνατότητα δωρεάν πρόσβασης για τις οικογένειες που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

⁽⁹⁾ Οφέλη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και προϋποθέσεις για την απόκτησή τους, Έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εμπειρογνομών στα Οικονομικά της Εκπαίδευσης (EENEE).

⁽¹⁰⁾ The Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) (Διεθνής έρευνα για την ικανότητα ανάγνωσης).

⁽¹¹⁾ Πρόγραμμα Διεθνούς Αξιολόγησης Μαθητών (PISA), ΟΟΣΑ (2016), Η εκπαίδευση με μια ματιά.

⁽¹²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2014), Study on the effective use of early childhood education and care in preventing early school leaving (Μελέτη για την αποτελεσματική αξιοποίηση της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου).

⁽¹³⁾ Πρώτη γλώσσα: γλωσσική ποικιλία (ή γλωσσικές ποικιλίες) που αποκτάται και χρησιμοποιείται στην προσχολική ηλικία (περίπου πριν από την ηλικία των δύο ή τριών ετών) στην οποία αποκτήθηκε για πρώτη φορά η ανθρώπινη γλωσσική ικανότητα. Ο όρος αυτός προτιμάται έναντι του όρου «μητρική γλώσσα», ο οποίο συχνά είναι ανακριβής, καθώς η πρώτη γλώσσα δεν είναι απαραίτητα εκείνη της μητέρας και μόνο.

⁽¹⁴⁾ The Economics of Human Development and Social Mobility. *Annual Reviews of Economics*, Vol.6 (2014), 689-733.

⁽¹⁵⁾ ΕΕ C 155 της 25.5.2011, σ. 10.

⁽¹⁶⁾ COM(2017) 252 final.

⁽¹⁷⁾ A Review of Research on the Effects of Early Childhood Education and Care on Child Development. Έκθεση του σχεδίου CARE (2015).

⁽¹⁸⁾ COM(2018) 273 final.

⁽¹⁹⁾ ΟΟΣΑ (2017), Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care· Eurofound (2015), Προσχολική φροντίδα: Προσβασιμότητα και ποιότητα των υπηρεσιών.

⁽²⁰⁾ P8_TA(2017)0360.

- (12) Οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας πρέπει να θέτουν στο επίκεντρο το παιδί· τα παιδιά μαθαίνουν καλύτερα σε περιβάλλοντα τα οποία βασίζονται στη συμμετοχή των παιδιών και στο ενδιαφέρον τους για μάθηση. Η οργάνωση, η επιλογή των δραστηριοτήτων και τα αντικείμενα μάθησης συχνά αποτελούν αντικείμενο επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και των παιδιών. Οι υπηρεσίες θα πρέπει να προσφέρουν ένα ασφαλές περιβάλλον με στοργή και φροντίδα και να παρέχουν έναν κοινωνικό, πολιτισμικό και φυσικό χώρο με μεγάλο εύρος δυνατοτήτων όπου τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν το δυναμικό τους. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες σχεδιάζονται καλύτερα όταν βασίζονται στη θεμελιώδη παραδοχή ότι η εκπαίδευση και η φροντίδα είναι αδιαχώριστα στοιχεία. Αυτό θα πρέπει να βασίζεται στην αντίληψη ότι η παιδική ηλικία αποτελεί αξία από μόνη της και ότι τα παιδιά δεν θα πρέπει μόνο να προετοιμάζονται για το σχολείο και την ενηλικίωση, αλλά και να υποστηρίζονται και να εκτιμώνται τα πρώτα χρόνια της ζωής τους.
- (13) Στο πλαίσιο που ορίζεται από τους εθνικούς, περιφερειακούς ή τοπικούς κανονισμούς, οι οικογένειες θα πρέπει να συμμετέχουν σε όλες τις πτυχές της εκπαίδευσης και της φροντίδας για τα παιδιά τους. Η οικογένεια είναι το πρώτο και σημαντικότερο μέρος όπου τα παιδιά μεγαλώνουν και εξελίσσονται, ενώ οι γονείς και οι κηδεμόνες είναι υπεύθυνοι για την ευημερία, την υγεία και την ανάπτυξη κάθε παιδιού. Οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας αποτελούν ιδανική ευκαιρία για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης, καθώς οδηγούν σε μια πρώτη προσωπική επαφή με τους γονείς. Στους γονείς που αντιμετωπίζουν προβλήματα θα μπορούσαν να παρέχονται εξατομικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες στο πλαίσιο κατ' οίκον επισκέψεων. Προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η συμμετοχή τους, οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας θα πρέπει να σχεδιάζονται σε συνεργασία με τις οικογένειες και να βασίζονται στην εμπιστοσύνη και στον αμοιβαίο σεβασμό ⁽²¹⁾.
- (14) Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό εργαλείο για την επίτευξη εκπαιδευτικής ισοτιμίας για τα παιδιά σε μειονεκτική κατάσταση, όπως παιδιά από οικογένειες μεταναστών ή μειονοτικές ομάδες (για παράδειγμα, Ρομά) και παιδιά πρόσφυγες, παιδιά με ειδικές ανάγκες συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες, παιδιά υπό εναλλακτική επιμέλεια και παιδιά του δρόμου, παιδιά φυλακισμένων γονέων, καθώς και παιδιά που ζουν σε νοικοκυριά που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, όπως οι μονογονεϊκές ή πολυμελείς οικογένειες. Τα παιδιά πρόσφυγες, λόγω της ευάλωτης θέσης τους, χρειάζονται ενισχυμένη υποστήριξη. Η φτώχεια, οι παράγοντες σωματικού και συναισθηματικού στρες, οι τραυματικές εμπειρίες και οι ελλείψεις γλωσσικές δεξιότητες μπορούν να παρεμποδίσουν τις μελλοντικές εκπαιδευτικές προοπτικές τους και την επιτυχή ένταξή τους σε μια νέα κοινωνία. Η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα μπορεί να συμβάλει στον μετριασμό αυτών των παραγόντων κινδύνου.
- (15) Η παροχή προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας χωρίς αποκλεισμούς μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση των δεσμεύσεων τις οποίες έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και της σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, τις οποίες έχουν υπογράψει όλα τα κράτη μέλη.
- (16) Η δημοσίευση μιας πρότασης το 2014 για τις βασικές αρχές ενός πλαισίου ποιότητας ⁽²²⁾ αποτέλεσε την πρώτη δήλωση Ευρωπαίων εμπειρογνομόνων από 25 χώρες σχετικά με την ποιότητα στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Οι δηλώσεις βασίζονται σε πέντε διαστάσεις: πρόσβαση· προσωπικό· πρόγραμμα σπουδών· παρακολούθηση και αξιολόγηση· και διακυβέρνηση και χρηματοδότηση. Συνολικά διατυπώνονται δέκα δηλώσεις για την ενίσχυση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Αυτό το έγγραφο κοινοποιήθηκε σε πολλές χώρες από τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς που μετέχουν σε πολιτικές παρεμβάσεις, στην έρευνα και σε πρωτοβουλίες κατάρτισης. Σε αυτές τις χώρες, το προσχέδιο του πλαισίου λειτούργησε ως ισχυρός καταλύτης αλλαγής, συμβάλλοντας σε διαδικασίες διαβούλευσης για θέματα πολιτικής βάσει των οποίων διατηρήθηκαν οι υφιστάμενες πορείες μεταρρύθμισης.
- (17) Και οι πέντε διαστάσεις του πλαισίου ποιότητας είναι ουσιώδεις για την εξασφάλιση υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Ειδικότερα το έργο των επαγγελματιών στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας έχει μακροχρόνιο αντίκτυπο στη ζωή των παιδιών. Ωστόσο, σε πολλές χώρες το επάγγελμα αυτό έχει σχετικά μικρή προβολή και χαμηλό κύρος ⁽²³⁾.
- (18) Για την εκπλήρωση του επαγγελματικού τους ρόλου όσον αφορά την υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους, το προσωπικό στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας απαιτείται να διαθέτει σύνθετες γνωστικές δεξιότητες και ικανότητες, καθώς και βαθιά κατανόηση της ανάπτυξης των παιδιών και γνώσεις για την προσχολική παιδαγωγική. Η επαγγελματοποίηση του προσωπικού είναι ουσιώδους σημασίας, καθώς τα υψηλότερα επίπεδα προετοιμασίας συσχετίζονται θετικά με υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας, αλληλεπιδράσεις προσωπικού-παιδιών υψηλότερης ποιότητας και, συνεπώς, καλύτερα αναπτυξιακά αποτελέσματα για τα παιδιά ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ Έγγραφο προσανατολισμού του δικτύου «Παιδιά στην Ευρώπη» (2008), Μια ευρωπαϊκή προσέγγιση των υπηρεσιών για παιδιά προσχολικής ηλικίας (Young children and their services: developing a European approach).

⁽²²⁾ Πρόταση για τις βασικές αρχές ενός ποιοτικού πλαισίου για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (2014), Έκθεση της ομάδας εργασίας για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁽²³⁾ Έκθεση του Eurofound (2015), Προσχολική φροντίδα: συνθήκες εργασίας, κατάρτιση και ποιότητα υπηρεσιών - Μια συστηματική επισκόπηση.

⁽²⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011), CoRe: Απαιτήσεις ικανοτήτων στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (Competence Requirements in Early Childhood Education and Care).

- (19) Πολλοί πάροχοι υπηρεσιών συνεργάζονται με βοηθούς, των οποίων ο κύριος ρόλος συνίσταται στην παροχή υποστήριξης στους εκπαιδευτικούς που εργάζονται άμεσα με παιδιά και οικογένειες. Συνήθως διαθέτουν λιγότερα επαγγελματικά προσόντα από τους εκπαιδευτικούς, ενώ σε πολλές χώρες δεν υπάρχουν απαιτήσεις προσόντων για τη θέση του βοηθού. Επομένως, η επαγγελματοποίηση του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των βοηθών, είναι απαραίτητη ⁽²⁵⁾. Η συνεχής επαγγελματική εξέλιξη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της βελτίωσης των ικανοτήτων των βοηθών.
- (20) Το πλαίσιο ποιότητας ή ισοδύναμο έγγραφο μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό στοιχείο ορθής διακυβέρνησης στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Σύμφωνα με τη γνώμη των εμπειρογνομόνων και μια πρόσφατη επισκόπηση πολιτικής ⁽²⁶⁾, οι χώρες που αναπτύσσουν και εφαρμόζουν πλαίσια ποιότητας ακολουθούν πιο ολοκληρωμένες και συνεπείς προσεγγίσεις όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις. Είναι σημαντικό τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι επαγγελματίες να συμμετέχουν στον σχεδιασμό και να νιώθουν υπεύθυνοι για το πλαίσιο ποιότητας.
- (21) Τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει κριτήρια αναφοράς και στόχους όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Το 2002 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης θέσπισε στόχους ⁽²⁷⁾ για την παροχή επίσημης βρεφονηπιακής μέριμνας για το 90 % τουλάχιστον των παιδιών μεταξύ της ηλικίας των τριών ετών και της ηλικίας υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης στην Ένωση και για το 33 % τουλάχιστον των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών έως το 2010. Αυτοί οι στόχοι επιβεβαιώθηκαν εκ νέου Ευρωπαϊκό σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2020. Η ανάλυση της πρόοδου που επιτυγχάνεται ως προς τα εν λόγω κριτήρια αναφοράς περιγράφεται λεπτομερώς στην έκθεση της Επιτροπής για τους στόχους της Βαρκελώνης ⁽²⁸⁾. Το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ⁽²⁹⁾ έχει θέσει ένα κριτήριο αναφοράς της τάξης του 95 % όσον αφορά τη συμμετοχή των παιδιών ηλικίας από τεσσάρων ετών μέχρι την ηλικία έναρξης της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- (22) Τα κράτη μέλη έχουν σημειώσει ικανοποιητική συνολική πρόοδο τα τελευταία χρόνια όσον αφορά τη βελτίωση της διαθεσιμότητας των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Το κριτήριο αναφοράς του στρατηγικού πλαισίου «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020» και ο στόχος της Βαρκελώνης για παιδιά ηλικίας κάτω των 3 ετών έχουν επιτευχθεί. Ο στόχος της Βαρκελώνης για παιδιά από την ηλικία των 3 ετών μέχρι την ηλικία υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης δεν έχει επιτευχθεί ακόμη, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί από το 2011. Το 2016 το 86,3 % των παιδιών της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας έλαβε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Ωστόσο, αυτοί οι μέσοι όροι κρύβουν σημαντικές διαφορές μεταξύ κρατών μελών, περιφερειών και κοινωνικών ομάδων ⁽³⁰⁾. Χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υψηλής ποιότητας από την ηλικία που το αιτούνται οι γονείς. Συγκεκριμένα, απαιτούνται ειδικά μέτρα για να αυξηθεί η πρόσβαση των παιδιών που βρίσκονται σε μειονεκτική κατάσταση ⁽³¹⁾.
- (23) Η παρούσα σύσταση επιδιώκει να εδραιώσει μια κοινή αντίληψη της έννοιας της ποιότητας στο σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Παρουσιάζει πιθανές δράσεις τις οποίες μπορούν να εξετάσουν οι κυβερνήσεις, ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες τους. Η παρούσα σύσταση απευθύνεται επίσης σε γονείς, ιδρύματα και οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και σε ερευνητές που επιδιώκουν τη βελτίωση του κλάδου.
- (24) Η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, όπως νοείται στην παρούσα σύσταση ⁽³²⁾, θα πρέπει να θεωρείται ότι αναφέρεται σε οποιοδήποτε ρυθμιζόμενο σύστημα το οποίο παρέχει εκπαίδευση και φροντίδα για τα παιδιά, από τη γέννησή τους έως την ηλικία υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης —ανεξάρτητα από τη δομή, τη χρηματοδότηση, το ωράριο λειτουργίας ή το περιεχόμενο του προγράμματος— και περιλαμβάνει την παροχή ημερήσιας φροντίδας σε ειδικά κέντρα ή σε οικογενειακό περιβάλλον· την παροχή ιδιωτικών και δημοσίως χρηματοδοτούμενης αγωγής· την παροχή προσχολικής και νηπιακής αγωγής.
- (25) Η παρούσα σύσταση σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Σύμφωνα με την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τους διαθέσιμους πόρους και τις εθνικές περιστάσεις, και σε στενή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη:

1. Να βελτιώσουν την πρόσβαση σε συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας, σύμφωνα με τις δηλώσεις που παρατίθενται στο «Πλαίσιο ποιότητας για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα» το οποίο παρουσιάζεται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης και σύμφωνα με την 11η αρχή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

⁽²⁵⁾ Professionalisation of Childcare Assistants in Early Childhood Education and Care (ECEC): Pathways towards Qualification, έκθεση (2016) του δικτύου NESET II.

⁽²⁶⁾ The current state of national ECEC quality frameworks, or equivalent strategic policy documents, governing ECEC quality in EU Member States, έκθεση 4/2017 του δικτύου NESET II.

⁽²⁷⁾ SN 100/1/02 REV 1.

⁽²⁸⁾ COM(2018) 273 final.

⁽²⁹⁾ EE C 417 της 15.12.2015, σ. 25.

⁽³⁰⁾ COM(2018) 273 final.

⁽³¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

⁽³²⁾ ISCED 0.1 και ISCED 0.2.

2. Να καταβάλουν προσπάθειες ώστε να διασφαλίσουν ότι οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας είναι προσβάσιμες, οικονομικά προσιτές και χωρίς αποκλεισμούς. Θα μπορούσαν να εξεταστούν οι ακόλουθες δυνατότητες:
  - α) στήριξη της ανάπτυξης των παιδιών με συνεπή τρόπο, ξεκινώντας το νωρίτερο δυνατό τη χρήση υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας·
  - β) ανάλυση της προσφοράς και ζήτησης από οικογένειες, προκειμένου να προσαρμόζεται καλύτερα η προσφορά υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας στις ανάγκες τους, με σεβασμό στις επιλογές των γονέων·
  - γ) ανάλυση και εξέταση των εμποδίων που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι οικογένειες κατά την πρόσβαση και τη χρήση υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, όπως το κόστος, τα εμπόδια που συνδέονται με τη φτώχεια, η γεωγραφική θέση, το ανελαστικό ωράριο λειτουργίας, οι φραγμοί που συνδέονται με ανεπαρκείς προβλέψεις για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, τα πολιτισμικά και γλωσσικά εμπόδια, οι διακρίσεις, καθώς και η έλλειψη πληροφόρησης·
  - δ) καθιέρωση επαφών και συνεργασίας με τις οικογένειες, και ιδίως με οικογένειες σε ευάλωτη ή μειονεκτική κατάσταση, με στόχο, αφενός, την ενημέρωσή τους για τις δυνατότητες και τα οφέλη της συμμετοχής στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και, κατά περίπτωση, για τη διαθέσιμη στήριξη, και, αφετέρου, την ανάπτυξη εμπιστοσύνης στις υπηρεσίες και την ενθάρρυνση της συμμετοχής από μικρή ηλικία·
  - ε) εξασφάλιση ότι όλες οι οικογένειες που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας έχουν πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υψηλής ποιότητας· ιδανικά, το δικαίωμα να υπάρχει θέση για όλους στις υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας θα πρέπει να επιδιώκεται στο κατάλληλο επίπεδο διακυβέρνησης·
  - στ) παροχή υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας χωρίς αποκλεισμούς για όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που προέρχονται από διαφορετικά περιβάλλοντα, καθώς και των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες, αποφεύγοντας τον διαχωρισμό και ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή τους, ανεξάρτητα από το εργασιακό καθεστώς των γονέων ή των φροντιστών τους·
  - ζ) υποστήριξη όλων των παιδιών στην εκμάθηση της γλώσσας διδασκαλίας, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι λαμβάνεται υπόψη και γίνεται σεβαστή η πρώτη γλώσσα των παιδιών·
  - η) ενίσχυση των προληπτικών δράσεων, έγκαιρος εντοπισμός των δυσκολιών και κατάλληλες προβλέψεις για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και τις οικογένειές τους, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων, π.χ. εκπαιδευτικές, κοινωνικές ή υγειονομικές υπηρεσίες καθώς και γονείς.
3. Να υποστηρίξουν την επαγγελματοποίηση του προσωπικού στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των υπευθύνων για τις υπηρεσίες αυτές. Ανάλογα με το υφιστάμενο επίπεδο επαγγελματικών προσόντων και συνθηκών εργασίας, οι επιτυχημένες προσπάθειες μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής:
  - α) αναβάθμιση του κύρους των επαγγελματιών στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας με τη δημιουργία υψηλών επαγγελματικών προτύπων, την προσφορά επαγγελματικού κύρους και ελκυστικών σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, την προσπάθεια για πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων, καθώς και με τη δημιουργία πορείας επαγγελματοποίησης για το προσωπικό με λίγα ή καθόλου προσόντα και ειδικής καθοδήγησης για την απόκτηση προσόντων από τους βοηθούς·
  - β) βελτίωση της αρχικής εκπαίδευσης και της συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης ώστε να λαμβάνονται πλήρως υπόψη η ευημερία και οι μαθησιακές και αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών, οι σχετικές κοινωνιακές εξελίξεις, η ισότητα των φύλων και η πλήρης κατανόηση των δικαιωμάτων του παιδιού·
  - γ) εξασφάλιση χρόνου για το προσωπικό, για επαγγελματικές δραστηριότητες όπως προβληματισμό, σχεδιασμό, συζήτηση με γονείς και συνεργασία με άλλους επαγγελματίες και συναδέλφους·
  - δ) επιδίωξη του εφοδιασμού του προσωπικού με τις κατάλληλες ικανότητες ώστε να ανταποκρίνεται στις ατομικές ανάγκες των παιδιών από διαφορετικά περιβάλλοντα και των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες, μέσω της προετοιμασίας του προσωπικού για τη διαχείριση ομάδων που χαρακτηρίζονται από πολυμορφία.
4. Να ενισχύσουν την ανάπτυξη των αναλυτικών προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης, ούτως ώστε να παρακολουθούν τα ενδιαφέροντα των παιδιών, να μεριμνούν για την ευημερία τους και να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες και μοναδικές δυνατότητες κάθε παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με ειδικές ανάγκες ή σε ευάλωτη ή μειονεκτική κατάσταση. Οι προσεγγίσεις που υποστηρίζουν την ολιστική μάθηση και ανάπτυξη των παιδιών θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:
  - α) διασφάλιση ισορροπίας στην παροχή κοινωνικο-συναισθηματικής και γνωστικής ανάπτυξης, με αναγνώριση της σημασίας του παιχνιδιού, της επαφής με τη φύση, του ρόλου της μουσικής, των τεχνών και της σωματικής άσκησης·
  - β) προώθηση της συμμετοχής, της πρωτοβουλίας, της αυτονομίας, της επίλυσης προβλημάτων και της δημιουργικότητας και προαγωγή των μαθησιακών κλίσεων για λογική σκέψη, έρευνα και συνεργασία·

- γ) προαγωγή της ενσυναίσθησης, της συμπόνιας, του αμοιβαίου σεβασμού και της επίγνωσης σε θέματα ισότητας και πολυμορφίας·
  - δ) παροχή ευκαιριών για έκθεση σε γλωσσικά ερεθίσματα από μικρή ηλικία και εκμάθηση γλωσσών μέσω δραστηριοτήτων παιχνιδιού· και
  - ε) εξέταση, όπου είναι δυνατόν, ειδικά προσαρμοσμένων πολύγλωσσων προγραμμάτων προσχολικής ηλικίας, τα οποία λαμβάνουν επίσης υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες των διγλωσσών και πολύγλωσσων παιδιών·
  - στ) προσφορά καθοδήγησης σε παρόχους υπηρεσιών (προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας) όσον αφορά την κατάλληλη ανά ηλικία χρήση των ψηφιακών εργαλείων και των αναδυόμενων νέων τεχνολογιών·
  - ζ) προώθηση της περαιτέρω ενοποίησης της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας στην εκπαιδευτική αλληλουχία και υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ του προσωπικού της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και του προσωπικού της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, των γονέων και των συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ομαλή μετάβαση των παιδιών στο δημοτικό σχολείο·
  - η) προώθηση ενός εκπαιδευτικού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς, δημοκρατικού και συμμετοχικού, που να αγκαλιάζει και να ενσωματώνει τη φωνή όλων των παιδιών.
5. Να προωθήσουν τη διαφάνεια και τη συνοχή στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας στα κατάλληλα επίπεδα, με στόχο την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών. Οι αποτελεσματικές προσεγγίσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τα εξής:
- α) χρήση εργαλείων αυτοαξιολόγησης, ερωτηματολογίων και κατευθυντήριων γραμμών παρατήρησης στο πλαίσιο της διαχείρισης ποιότητας σε επίπεδο συστήματος και υπηρεσιών·
  - β) χρήση κατάλληλων μεθόδων ανάλογα με την κάθε ηλικία προκειμένου να προωθείται η συμμετοχή των παιδιών και να ακούγονται οι απόψεις, οι ανησυχίες και οι ιδέες τους, καθώς και να συνεκτιμάται η οπτική των παιδιών στη διαδικασία αξιολόγησης·
  - γ) εφαρμογή των υφιστάμενων εργαλείων για τη βελτίωση του ενταξιακού χαρακτήρα των υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, όπως είναι το εργαλείο αυτοαξιολόγησης περιβάλλοντος ενταξιακής προσχολικής εκπαίδευσης το οποίο αναπτύχθηκε από τον Ευρωπαϊκό Φορέα για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση.
6. Να έχουν ως στόχο τη διασφάλιση επαρκούς χρηματοδότησης και νομικού πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Θα μπορούσαν να εξεταστούν οι ακόλουθες δυνατότητες:
- α) αύξηση των επενδύσεων στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα με ιδιαίτερη έμφαση στη διαθεσιμότητα, την ποιότητα και την οικονομική προσιτότητα, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης, κατά περίπτωση, των ευκαιριών χρηματοδότησης που προσφέρονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία·
  - β) δημιουργία και διατήρηση ειδικά προσαρμοσμένων εθνικών ή περιφερειακών πλαισίων ποιότητας·
  - γ) προώθηση της καλύτερης συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών ή της περαιτέρω ενοποίησης των υπηρεσιών για οικογένειες και παιδιά, πρωτίστως με κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες καθώς και με σχολεία, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
  - δ) ενσωμάτωση ισχυρών πολιτικών προστασίας/διαφύλαξης των παιδιών στο πλαίσιο του συστήματος προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, με στόχο την προστασία των παιδιών από κάθε μορφή βίας·
  - ε) ανάπτυξη συστήματος το οποίο επιδιώκει τα εξής:
    - (1) ισχυρό πνεύμα διαλόγου και προβληματισμού, που προωθεί μια συνεχή διαδικασία ανάπτυξης και μάθησης μεταξύ παραγόντων σε όλα τα επίπεδα·
    - (2) υψηλής ποιότητας υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και κατάλληλη γεωγραφική κατανομή σε σχέση με το περιβάλλον διαβίωσης των παιδιών.
7. Να υποβάλλουν εκθέσεις μέσω των υφιστάμενων πλαισίων και εργαλείων σχετικά με την εμπειρία και την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την πρόσβαση στα συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και την ποιότητα των συστημάτων αυτών.
- ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:
- 8. Να διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών βάσει του στρατηγικού πλαισίου συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και των μεταγενέστερων προγραμμάτων, καθώς και στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας.
  - 9. Να στηρίζει τη συνεργασία των κρατών μελών, βάσει των αιτημάτων τους, διοργανώνοντας δραστηριότητες μάθησης και συμβουλευτικής από ομοτίμους.

10. Να στηρίξει τη συνεργασία με το δίκτυο του ΟΟΣΑ για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (Network on Early Childhood Education and Care) ώστε να διευκολυνθεί η διάδοση των αποτελεσμάτων και να αποφευχθούν οι επικαλύψεις.
11. Να στηρίξει την ανάπτυξη υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς, μέσω της διάθεσης ενωσιακής χρηματοδότησης, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και, κατά περίπτωση, των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένου του Interreg, με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
12. Να προτείνει επικαιροποιημένο ευρωπαϊκό κριτήριο αναφοράς ή στόχο για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα με σκοπό την παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα με το αναθεωρημένο κριτήριο αναφοράς του στρατηγικού πλαισίου «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2020» και τους στόχους της Βαρκελώνης, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη. Η πρόταση για κριτήριο αναφοράς σε συνδυασμό με άλλα προτεινόμενα ευρωπαϊκά κριτήρια αναφοράς για την εκπαίδευση και την κατάρτιση θα πρέπει να συζητηθεί και να αποφασιστεί από το Συμβούλιο στο πλαίσιο της θέσπισης του νέου στρατηγικού πλαισίου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση μετά το 2020.
13. Να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την επακολούθηση της σύστασης, σύμφωνα με τις διαδικασίες υποβολής εκθέσεων που προβλέπονται από τα υφιστάμενα πλαίσια και εργαλεία.

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2019.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

C. B. MATEI

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«Τα παιδιά έχουν δικαίωμα σε οικονομικά προσιτή και καλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα.»

Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων

Η μάθηση και η εκπαίδευση ξεκινούν από τη γέννηση και τα πρώτα έτη είναι τα πιο καθοριστικά για τη ζωή των παιδιών, καθώς θέτουν τα θεμέλια για τη διά βίου ανάπτυξή τους. Το παρόν πλαίσιο ποιότητας παρέχει βασικές αρχές και μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας, με βάση τις ορθές πρακτικές στα κράτη μέλη της ΕΕ και την πλέον σύγχρονη έρευνα. Αποτελείται από δέκα δηλώσεις ποιότητας που διαρθρώνονται με άξονα πέντε ευρύτερους τομείς ποιότητας: πρόσβαση, προσωπικό, πρόγραμμα σπουδών, παρακολούθηση και αξιολόγηση, και διακυβέρνηση και χρηματοδότηση. Οι δέκα δηλώσεις ποιότητας περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, όπως προσδιορίζονται στην πράξη. Το πλαίσιο ποιότητας είναι ένα εργαλείο διακυβέρνησης που έχει ως στόχο να παράσχει γενικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη και τη διατήρηση συστημάτων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.

Κύριος στόχος του πλαισίου είναι να περιγράψει ένα σύστημα που μπορεί να παρέχει προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά, καθώς και την ανάπτυξή του· βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- οι υπηρεσίες υψηλής ποιότητας είναι καθοριστικής σημασίας για την προαγωγή της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών, και μακροπρόθεσμα, για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών ευκαιριών τους·
- η συμμετοχή των γονέων ως εταίρων σε αυτές τις υπηρεσίες είναι ουσιαστική – η οικογένεια είναι το σημαντικότερο μέρος όπου τα παιδιά μεγαλώνουν και εξελίσσονται, ενώ οι γονείς (και οι κηδεμόνες) είναι υπεύθυνοι για την ευημερία, την υγεία και την ανάπτυξη κάθε παιδιού·
- οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας πρέπει να θέτουν στο επίκεντρο το παιδί, να προωθούν την ενεργό συμμετοχή των παιδιών και να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις τους.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Η ΠΡΟΣΒΑΣΗ σε ποιοτικές υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας για όλα τα παιδιά στηρίζει την υγιή ανάπτυξη και την εκπαιδευτική επιτυχία τους, συμβάλλει στον περιορισμό των κοινωνικών ανισοτήτων και στη μείωση του χάσματος ικανοτήτων μεταξύ παιδιών που προέρχονται από διαφορετικό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Οι ίσες ευκαιρίες πρόσβασης είναι επίσης ουσιώδους σημασίας ώστε να διασφαλίζεται ότι οι γονείς, ιδίως οι γυναίκες, έχουν την ευελιξία να (επαι)ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Δηλώσεις ποιότητας:

1. Υπηρεσίες που είναι διαθέσιμες και οικονομικά προσιτές για όλες τις οικογένειες και τα παιδιά τους

Το καθολικό νόμιμο δικαίωμα σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας παρέχει μια σταθερή βάση για την προσέγγιση όλων των παιδιών. Τα πληθυσμιακά δεδομένα και οι έρευνες στις οποίες απαντούν οι γονείς σχετικά με τη ζήτηση για θέσεις σε υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας μπορούν να λειτουργήσουν ως βάση για την εκτίμηση περαιτέρω αναγκών και για την προσαρμογή της δυναμικότητας.

Η παροχή των υπηρεσιών μπορεί να αντιμετωπίσει τους φραγμούς που ενδεχομένως εμποδίζουν τη συμμετοχή των οικογενειών και των παιδιών. Σε αυτό το πλαίσιο μπορεί να περιλαμβάνεται και η προσαρμογή των ζητούμενων διδασκτρών, ώστε να παρέχεται και στα νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα η δυνατότητα πρόσβασης στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Υπάρχουν επίσης στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η ευελιξία στο ωράριο λειτουργίας και άλλες ρυθμίσεις μπορούν να διευκολύνουν τη συμμετοχή, ειδικά για παιδιά εργαζόμενων μητέρων, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών και παιδιά που ανήκουν σε μειονοτικές ή μειονεκτούσες ομάδες.

Η ίση κατανομή των παρεχόμενων υπηρεσιών σε αστικές και αγροτικές περιοχές, σε εύπορες και φτωχές συνοικίες και περιφέρειες μπορεί να διευρύνει την πρόσβαση για μειονεκτούσες ομάδες της κοινωνίας. Σύμφωνα με στοιχεία, η διαθεσιμότητα και η οικονομική προσιτότητα υπηρεσιών υψηλής ποιότητας σε συνοικίες όπου ζουν φτωχές οικογένειες, μειονότητες ή οικογένειες μεταναστών ή προσφύγων, έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην υποστήριξη της ισότητας και της κοινωνικής ένταξης.

2. Παροχή υπηρεσιών που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή, ενισχύουν την κοινωνική ένταξη και προάγουν την πολυμορφία

Τα συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας μπορούν να ενθαρρύνουν ενεργά τη συμμετοχή, εμπλέκοντας τους γονείς, τις οικογένειες και τους φροντιστές στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων (π.χ. σε συλλόγους γονέων και κηδεμόνων). Με την προσπάθεια προσέγγισης των οικογενειών - ιδίως των μονογονεϊκών και των οικογενειών σε μειονεκτική θέση ή των οικογενειών μειονοτήτων ή μεταναστών - μέσω στοχευμένων πρωτοβουλιών, τους δίνεται η ευκαιρία να εκφράσουν τις ανάγκες τους, ενώ επίσης παρέχεται στις υπηρεσίες η δυνατότητα να τις λάβουν υπόψη τους κατά την προσαρμογή των παρεχόμενων υπηρεσιών στις απαιτήσεις των τοπικών κοινοτήτων.

Μπορεί να ενθαρρυνθεί η πρόσληψη προσωπικού από περιθωριοποιημένες ομάδες ή από ομάδες μεταναστών ή μειονοτήτων, καθώς έχει αποδειχθεί ότι είναι πλεονέκτημα όταν η σύνθεση του προσωπικού στις δομές προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας αντικατοπτρίζει την πολυμορφία της αντίστοιχης κοινότητας.

Η δημιουργία ενός φιλόξενου περιβάλλοντος για τα παιδιά, που εκτιμά τις γλώσσες, την κουλτούρα και το οικογενειακό υπόβαθρό τους, συμβάλλει στην ανάπτυξη της αίσθησής τους ότι ανήκουν κάπου. Η κατάλληλη συνεχής επαγγελματική εξέλιξη προετοιμάζει επίσης το προσωπικό να υποδέχεται και να υποστηρίζει τα δίγλωσσα παιδιά.

Οι δομές προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη ορθών πρακτικών μέσα στις οικογένειες με στόχο την ομαλή μετάβαση από το οικιακό στο εκπαιδευτικό περιβάλλον και να διαμορφώσουν υψηλό επίπεδο συμμετοχής των γονέων με τη διοργάνωση συγκεκριμένων πρωτοβουλιών.

Το ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για την ευημερία, τη μάθηση και τα αναπτυξιακά αποτελέσματα των παιδιών. Επομένως, οι συνθήκες εργασίας και η επαγγελματική εξέλιξη του προσωπικού θεωρούνται ουσιώδεις συνιστώσες ποιότητας.

Δηλώσεις ποιότητας:

3. Άρτια ειδικευμένο προσωπικό με αρχική και συνεχή κατάρτιση που του δίνει τη δυνατότητα να εκπληρώνει τον επαγγελματικό του ρόλο

Για αποτελεσματικά συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας εξετάζεται το ενδεχόμενο αναβάθμισης του επαγγελματικού κύρους του προσωπικού τους, το οποίο αναγνωρίζεται ευρέως ως ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες ποιότητας, αυξάνοντας το επίπεδο επαγγελματικών προσόντων, προσφέροντας επαγγελματικό κύρος και ευέλικτες προοπτικές σταδιοδρομίας και εναλλακτικές πορείες για τους βοηθούς. Αυτό μπορεί να υποστηριχθεί μέσω της στόχευσης σε παιδαγωγικό προσωπικό το οποίο αποτελείται από επαγγελματίες υψηλής εξειδίκευσης που διαθέτουν άρτια επαγγελματική κατάρτιση με εξειδίκευση στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και από βοηθητικό προσωπικό.

Σύγχρονα προγράμματα αρχικής εκπαίδευσης που προσφέρουν μια καλή ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πράξης σχεδιάζονται σε συνεργασία με επαγγελματίες. Πλεονέκτημα, επίσης, αποτελούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα που προετοιμάζουν το προσωπικό για συλλογική εργασία και βελτιώνουν τις ικανότητες αναστοχασμού. Τα εν λόγω προγράμματα μπορούν να ωφεληθούν από την παροχή κατάρτισης στο προσωπικό ώστε να μάθει να εργάζεται με ομάδες που χαρακτηρίζονται από γλωσσική και πολιτισμική πολυμορφία, προερχόμενες από οικογένειες μειονοτήτων, μεταναστών και οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα.

Το προσωπικό που έχει τα εφόδια να παρακολουθεί τις αναπτυξιακές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των μικρών παιδιών και διαθέτει την ικανότητα να εντοπίζει πιθανά αναπτυξιακά και μαθησιακά προβλήματα μπορεί να υποστηρίξει πιο ενεργά την ανάπτυξη των παιδιών και τη μαθησιακή διαδικασία. Οι τακτικές, ειδικά προσαρμοσμένες ευκαιρίες συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης ωφελούν όλα τα μέλη του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των βοηθών και του επικουρικού προσωπικού.

Όσον αφορά τα απαραίτητα στοιχεία για την ανάπτυξη και την ψυχολογία του παιδιού, και ανάλογα με τις διαφορετικές δομές κατάρτισης στα κράτη μέλη, στις ικανότητες του προσωπικού θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι γνώσεις για τα συστήματα προστασίας του παιδιού και, γενικότερα, για τα δικαιώματα του παιδιού.

4. Υποστηρικτικές συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής ηγεσίας, που δημιουργεί ευκαιρίες για παρατήρηση, αναστοχασμό, σχεδιασμό, ομαδική εργασία και συνεργασία με τους γονείς

Τα συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας που στοχεύουν στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, μεταξύ άλλων σε επαρκέστερα μισθολογικά επίπεδα, μπορούν να καταστήσουν την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα πιο ελκυστική επιλογή για προσωπικό με καλύτερα επαγγελματικά προσόντα που αναζητά μια καλή επαγγελματική σταδιοδρομία.

Η αναλογία ενηλίκων-παιδιών και το μέγεθος των ομάδων είναι καταλληλότερα εάν σχεδιάζονται με τον ενδεδειγμένο τρόπο για την ηλικία και τη σύνθεση της ομάδας των παιδιών, καθώς τα μικρότερα παιδιά χρειάζονται περισσότερη προσοχή και φροντίδα.

Οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης, όπου υφίστανται σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και μεταξύ αυτών, έχουν δείξει θετικό αντίκτυπο μέσω της διάθεσης χρόνου και χώρου για συλλογικές πρακτικές και από κοινού εργασία του προσωπικού.

Η παροχή καθοδήγησης και επίβλεψης στο νεοπροσληφθέν προσωπικό κατά την ενσωμάτωσή του στο εργασιακό περιβάλλον, μπορεί να το βοηθήσει να ανταποκριθεί πολύ γρήγορα στον επαγγελματικό του ρόλο.

Το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ αποτελεί ισχυρό εργαλείο για τη βελτίωση της ευημερίας, της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών. Ένα ευρύ παιδαγωγικό πλαίσιο θέτει τις αρχές για τη στήριξη της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών μέσω πρακτικών εκπαίδευσης και φροντίδας που καλύπτουν τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες και τις δυνατότητες των παιδιών.

Δηλώσεις ποιότητας:

5. Πρόγραμμα σπουδών που βασίζεται σε παιδαγωγικούς στόχους, αξίες και προσεγγίσεις που επιτρέπουν στα παιδιά να αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους, καλύπτοντας την κοινωνική, συναισθηματική, γνωστική και σωματική τους ανάπτυξη και την ευημερία τους

Οι παιδοκεντρικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις μπορούν να υποστηρίξουν καλύτερα τη συνολική ανάπτυξη των παιδιών, να παράσχουν στήριξη στις μαθησιακές στρατηγικές τους και να προωθήσουν τη γνωστική και μη γνωστική τους ανάπτυξη αξιοποιώντας πιο συστηματικά την εμπειρική μάθηση, το παιχνίδι και τις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.

Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι ένα σαφές πρόγραμμα σπουδών αποτελεί πλεονέκτημα, καθώς μπορεί να παράσχει ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη φροντίδα, την εκπαίδευση και την κοινωνικοποίηση που αποτελούν αναπόσπαστα μέρη της παροχής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Ιδανικά, το πλαίσιο αυτό καθορίζει παιδαγωγικούς στόχους που δίνουν στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να εξατομικεύουν την προσέγγισή τους ανάλογα με τις ατομικές ανάγκες των παιδιών και μπορεί να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές για ένα μαθησιακό περιβάλλον υψηλής ποιότητας. Λαμβάνει δεόντως υπόψη τη δυνατότητα να συμπεριλαμβάνει τη διαθεσιμότητα βιβλίων και άλλου έντυπου υλικού με σκοπό τη συμβολή στην ανάπτυξη της ικανότητας γραμματισμού των παιδιών.

Προωθώντας την πολυμορφία, την ισότητα και τη γλωσσική ευαισθητοποίηση, ένα αποτελεσματικό πλαίσιο προγράμματος σπουδών προάγει την ενσωμάτωση των μεταναστών και των προσφύγων. Μπορεί να καλλιεργήσει την ανάπτυξη τόσο της μητρικής τους γλώσσας όσο και της γλώσσας διδασκαλίας.

6. Πρόγραμμα σπουδών που απαιτεί από το προσωπικό να συνεργάζεται με τα παιδιά, τους συναδέλφους και τους γονείς και να αναπτύσσει αναστοχασμό για τις πρακτικές που ακολουθεί

Το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να ενισχύσει τη συμμετοχή των γονέων, των ενδιαφερόμενων μερών και του προσωπικού και να διασφαλίσει ότι ανταποκρίνεται επαρκέστερα στις ανάγκες, στα ενδιαφέροντα και στις δυνατότητες των παιδιών.

Το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να καθορίζει ρόλους και διαδικασίες για τη διασφάλιση της τακτικής συνεργασίας του προσωπικού με τους γονείς καθώς και με συναδέλφους από άλλες υπηρεσίες για παιδιά (συμπεριλαμβανομένων των τομέων της υγείας, της κοινωνικής πρόνοιας και της εκπαίδευσης).

Όποτε είναι εφικτό, το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για το προσωπικό προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας, ώστε να συνεργάζεται με το προσωπικό του σχολείου για τη μετάβαση των παιδιών στην πρωτοβάθμια ή/και στην προσχολική εκπαίδευση.

Η ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ στηρίζουν την ποιότητα. Επισημαίνοντας τα δυνατά και αδύναμα σημεία, οι αντίστοιχες διαδικασίες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικές συνιστώσες βελτίωσης της ποιότητας στα συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης. Μπορούν να παράσχουν στήριξη στα ενδιαφερόμενα μέρη και στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την ανάληψη πρωτοβουλιών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών, των γονέων και των τοπικών κοινοτήτων.

Δηλώσεις ποιότητας:

7. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση παράγουν πληροφορίες στο εκάστοτε τοπικό, περιφερειακό και/ή εθνικό επίπεδο για την υποστήριξη συνεχών βελτιώσεων στην ποιότητα της πολιτικής και των πρακτικών

Η διαφάνεια κατά την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις υπηρεσίες και το προσωπικό ή σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών στο κατάλληλο –εθνικό, περιφερειακό και τοπικό– επίπεδο, μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας.

Η τακτική ενημέρωση μπορεί να διευκολύνει τη διαδικασία της αξιολόγησης των πολιτικών, μεταξύ άλλων παρέχοντας τη δυνατότητα ανάλυσης της χρήσης δημόσιων κονδυλίων και του τι είναι αποτελεσματικό και σε ποιο πλαίσιο.

Για τον εντοπισμό των μαθησιακών αναγκών του προσωπικού και για τη λήψη των σωστών αποφάσεων με στόχο την καλύτερη δυνατή βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και της επαγγελματικής εξέλιξης, θα ήταν σκόπιμο οι υπεύθυνοι της προσχολικής εκπαίδευσης να συλλέγουν εγκαίρως τα σχετικά δεδομένα.

8. Παρακολούθηση και αξιολόγηση προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού

Με στόχο την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, θα πρέπει να ενσωματωθούν στο σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας ισχυρές πολιτικές προστασίας/διαφύλαξης των παιδιών με σκοπό τη συμβολή στην προστασία των παιδιών από κάθε μορφή βίας. Οι αποτελεσματικές πολιτικές προστασίας των παιδιών καλύπτουν τέσσερις ευρείς τομείς: 1) τις πολιτικές, 2) τους ανθρώπους, 3) τις διαδικασίες και 4) τη λογοδοσία. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτούς τους τομείς παρατίθενται στο έγγραφο με τίτλο «Child safeguarding standards and how to implement them» (Πολιτικές προστασίας των παιδιών και τρόποι εφαρμογής τους), το οποίο έχει δημοσιευθεί από την οργάνωση Keeping Children Safe.

Οι διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης μπορούν να προωθήσουν την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Όλοι όσοι εμπλέκονται στην ανάπτυξη της ποιότητας μπορούν να συμβάλουν στις διαδικασίες παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και να επωφεληθούν από αυτές.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύεται ότι ένας συνδυασμός μεθόδων παρακολούθησης (π.χ. παρατήρηση, τεκμηρίωση, περιγραφική αξιολόγηση των ικανοτήτων και της μάθησης των παιδιών) μπορεί να παράσχει χρήσιμες πληροφορίες και να παρουσιάσει τις εμπειρίες και την ανάπτυξη των παιδιών, συμβάλλοντας μεταξύ άλλων και στην ομαλή μετάβασή τους στο δημοτικό.

Μπορούν να δημιουργηθούν εργαλεία παρακολούθησης και διαδικασίες συμμετοχικής αξιολόγησης που θα παρέχουν στα παιδιά τη δυνατότητα να ακουστούν και να εκφράσουν ρητά τις εμπειρίες μάθησης και κοινωνικοποίησής τους στο πλαίσιο της προσχολικής εκπαίδευσης.

Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς επιτρέπουν στις παρεχόμενες υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας να διαδραματίσουν τον ρόλο τους στην προσωπική ανάπτυξη και μάθηση των παιδιών, καθώς και στη μείωση του χάσματος όσον αφορά τις εκπαιδευτικές επιδόσεις και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής. Η ποιότητα απορρέει από ολοκληρωμένες και συνεκτικές δημόσιες πολιτικές που συνδέουν την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα με άλλες υπηρεσίες που αφορούν την ευημερία των μικρών παιδιών και των οικογενειών τους.

Δηλώσεις ποιότητας:

9. Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν σαφή και κοινή αντίληψη του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους, ενώ επίσης γνωρίζουν ότι θα πρέπει να συνεργάζονται με οργανώσεις-εταίρους

Η παροχή υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας ωφελείται από τη στενή συνεργασία με όλες τις υπηρεσίες που απευθύνονται σε παιδιά, μεταξύ άλλων υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υγείας, σχολεία και τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Αυτές οι συμμαχίες μεταξύ υπηρεσιών έχει αποδειχθεί ότι είναι πιο αποτελεσματικές εάν διέπονται από ένα συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής το οποίο μπορεί να προωθήσει με ενεργητικό τρόπο τη συνεργασία και τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις στις τοπικές κοινότητες.

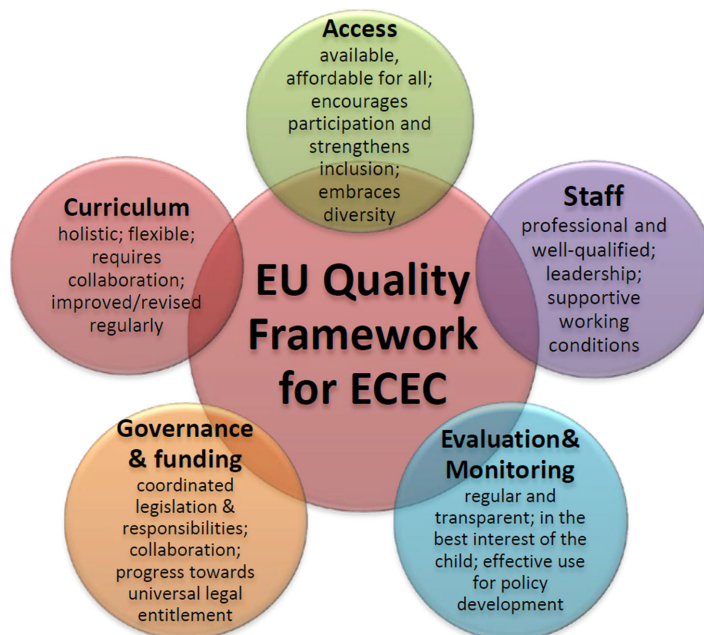
Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών έχει αποδειχθεί ότι είναι κρίσιμης σημασίας για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των παρεχόμενων υπηρεσιών προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας.

Η ενοποίηση ή ο συντονισμός των υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για τις διάφορες κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα του συστήματος.

10. Η νομοθεσία, οι κανονισμοί ή/και η χρηματοδότηση στηρίζουν την πρόοδο προς ένα καθολικό δικαίωμα σε υψηλής ποιότητας οικονομικά προσιτή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, ενώ και η συντελούμενη πρόοδος κοινοποιείται τακτικά σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η βελτίωση της ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών για όλα τα παιδιά θα μπορούσε να επιτευχθεί καλύτερα με την προοδευτική οικοδόμηση ενός καθολικού νόμιμου δικαιώματος. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της συμμετοχής από μικρή ηλικία στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Θα ήταν χρήσιμο να αξιολογηθεί κατά πόσον οι υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας με βάση την αγορά έχουν ως αποτέλεσμα άιση πρόσβαση ή χαμηλότερη ποιότητα για τα μειονεκτούντα παιδιά και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, να προβλεφθούν διορθωτικές ενέργειες.

Η στενή σύνδεση με τις εργασιακές, υγειονομικές και κοινωνικές πολιτικές θα αποτελούσε σαφές πλεονέκτημα, καθώς μπορεί να προωθήσει μια αποδοτικότερη αναδιανομή των πόρων, με διοχέτευση επιπλέον χρηματοδότησης προς τις μειονεκτούσες ομάδες και συνοικίες.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Μαΐου 2019

για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών

(2019/C 189/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 165 και 166,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στην ανακοίνωση με τίτλο «Ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού»⁽¹⁾, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιγράφει το όραμα ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, όπου η υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και έρευνα δεν παρεμποδίζονται από σύνορα· όπου η παραμονή σε άλλο κράτος μέλος για σπουδές, μάθηση ή εργασία είναι κάτι συνηθισμένο· όπου η γνώση δύο γλωσσών πέραν της μητρικής είναι πολύ πιο διαδεδομένη· και όπου οι άνθρωποι έχουν έντονο το αίσθημα της ευρωπαϊκής τους ταυτότητας και είναι ευαισθητοποιημένοι όσον αφορά την κοινή πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά και την πολυμορφία της Ευρώπης.
- (2) Στην άτυπη συνεδρίαση εργασίας της συνόδου κορυφής του Γκέτεμποργκ για τη δίκαιη απασχόληση και την ανάπτυξη, οι αρχηγό κρατών και κυβερνήσεων συζήτησαν τον ρόλο της εκπαίδευσης και του πολιτισμού για το μέλλον της Ευρώπης. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017⁽²⁾, καλούνται τα κράτη μέλη, το Συμβούλιο και η Επιτροπή να προωθήσουν τις εργασίες στον συγκεκριμένο τομέα, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (3) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματά του που ενέκρινε στις 15 και 16 Μαρτίου 2002 στη Βαρκελώνη, ζήτησε να αναληφθεί περαιτέρω δράση στον τομέα της εκπαίδευσης «ώστε να βελτιωθεί η γνώση των βασικών δεξιοτήτων, ιδίως με τη διδασκαλία τουλάχιστον δύο ξένων γλωσσών από πολύ μικρή ηλικία».
- (4) Η ικανότητα γραμματισμού και η πολυγλωσσική ικανότητα περιλαμβάνονται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης⁽³⁾ μεταξύ των οκτώ βασικών ικανοτήτων.
- (5) Η πολυγλωσσική ικανότητα⁽⁴⁾ βρίσκεται στο επίκεντρο του οράματος ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Λόγω της αυξημένης κινητικότητας για λόγους εκπαίδευσης, κατάρτισης και εργασίας στο εσωτερικό της Ένωσης, των αυξανόμενων μεταναστευτικών ροών από τρίτες χώρες προς την Ένωση καθώς και της συνολικής συνεργασίας σε παγκόσμια κλίμακα, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να επανεξετάσουν τις προκλήσεις που εγείρονται στον τομέα της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών καθώς και τις ευκαιρίες τις οποίες παρέχει η γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης.
- (6) Η ενίσχυση και η βελτίωση της εκμάθησης και της διδασκαλίας γλωσσών θα μπορούσαν να ισχυροποιήσουν την ευρωπαϊκή διάσταση στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Θα είναι δυνατό να προωθηθεί η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας σε όλη της την πολυμορφία, συμπληρώνοντας τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές ταυτότητες και παραδόσεις και συμβάλλοντας στην καλύτερη κατανόηση της Ένωσης και των κρατών μελών της. Η πολυγλωσσική ικανότητα παρέχει καλύτερη κατανόηση των άλλων πολιτισμών, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ανάπτυξη της ιδιότητας του πολίτη και των δημοκρατικών ικανοτήτων.
- (7) Το ήμισυ σχεδόν των Ευρωπαίων⁽⁵⁾ αναφέρουν ότι δεν είναι σε θέση να συνομιλήσουν σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα πλην της πρώτης τους γλώσσας⁽⁶⁾. Η έλλειψη πολυγλωσσικής ικανότητας αποτελεί πηγή δυσκολιών, διότι παρεμποδίζει τις ουσιαστικές ανταλλαγές μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων και των ατόμων, ιδίως στις παραμεθόριες περιοχές⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2017)673 final.⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.⁽³⁾ EE C 189 της 4.6.2018, σ. 1.⁽⁴⁾ Ενώ το Συμβούλιο της Ευρώπης χρησιμοποιεί τον όρο «plurilingualism» (γλωσσικός πλουραλισμός) για να αναφερθεί στην ικανότητα των ατόμων να χρησιμοποιούν πολλαπλές γλώσσες, στα επίσημα έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρησιμοποιείται ο όρος «multilingualism» (πολυγλωσσία) για να περιγραφούν τόσο οι ικανότητες του ατόμου όσο και οι κοινωνικές καταστάσεις. Αυτό οφείλεται εν μέρει στη δυσκολία να υπάρξει διάκριση μεταξύ των όρων «plurilingual» και «multilingual» σε άλλες γλώσσες πλην της αγγλικής και της γαλλικής.⁽⁵⁾ Οι Ευρωπαίοι και οι γλώσσες τους — συνοπτική έκθεση ειδικού Ευρωβαρόμετρου 2012.⁽⁶⁾ Πρώτη γλώσσα: γλωσσική (-ές) ποικιλία (-ες) που αποκτάται (-ούνται) και χρησιμοποιείται (-ούνται) στην προσχολική ηλικία (περίπου πριν από την ηλικία των δύο ή τριών ετών) κατά την οποία αποκτήθηκε για πρώτη φορά η ανθρώπινη γλωσσική ικανότητα. Ο όρος αυτός προτιμάται από τον όρο «μητρική γλώσσα», ο οποίος συχνά δεν είναι ο πλέον κατάλληλος, δεδομένου ότι η πρώτη γλώσσα δεν είναι απαραίτητα μόνο η μητρική.⁽⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής για την ώθηση της ανάπτυξης και της συνοχής σε παραμεθόριες περιφέρειες της ΕΕ [COM(2017) 534].

- (8) Μόνο τέσσερις στους δέκα εκπαιδευόμενους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποκτούν επίπεδο «ανεξάρτητου χρήστη» στην πρώτη ξένη γλώσσα, στοιχείο που συνιστά ένδειξη της ικανότητας διεξαγωγής μιας απλής συνομιλίας. Μόνο το ένα τέταρτο των εκπαιδευομένων αποκτά αυτό το επίπεδο στη δεύτερη ξένη γλώσσα (*). Σε μια συγκριτική ανάλυση των γλωσσών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης διαπιστώνεται ότι τα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκονται αντιμέτωπα με προκλήσεις όσον αφορά την εξασφάλιση κατάλληλων μαθησιακών αποτελεσμάτων στον τομέα των γλωσσών. Μολονότι υπάρχουν προκλήσεις σε όλους τους εκπαιδευτικούς τομείς, οι προκλήσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σοβαρές στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου δίνεται λιγότερη έμφαση στην εκμάθηση γλωσσών.
- (9) Η περιορισμένη πολυγλωσσική ικανότητα εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια για την αξιοποίηση των ευκαιριών τις οποίες προσφέρουν τα ευρωπαϊκά προγράμματα στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας. Αντιθέτως, η ενισχυμένη πολυγλωσσική ικανότητα θα επιτρέψει στους ενδιαφερόμενους να επωφεληθούν περισσότερο από τις ευκαιρίες τις οποίες προσφέρει η εσωτερική αγορά, όπως η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, καθώς και να λαμβάνουν περισσότερο τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τις ευκαιρίες που παρέχονται σε άλλες χώρες της ΕΕ.
- (10) Η πολυγλωσσική ικανότητα παρέχει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα άτομα που αναζητούν εργασία, εάν αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου συνόλου απαραίτητων δεξιοτήτων. Υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ των δεξιοτήτων ξένων γλωσσών και των πιθανοτήτων εύρεσης θέσης απασχόλησης. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας για τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση (CVTS 2016) καταδεικνύουν ότι μόνο το 7,9 % των επιχειρήσεων (που παρέχουν κατάρτιση στους υπαλλήλους τους) αποστέλλουν τους εργαζομένους τους για την παρακολούθηση μαθημάτων γλωσσών (το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 22,1 % στη Σλοβακία έως 0,5 % στην Ιρλανδία).
- (11) Τα άτομα πρέπει να διαθέτουν το κατάλληλο σύνολο δεξιοτήτων και ικανοτήτων για να διατηρηθεί το σημερινό βιοτικό επίπεδο, να ενισχυθούν τα υψηλά ποσοστά απασχόλησης και να προαχθεί η κοινωνική συνοχή έναντι της αυριανής κοινωνίας και του κόσμου της εργασίας. Η απόκτηση καλύτερης πολυγλωσσικής ικανότητας θα μπορούσε να υποστηρίξει την αύξηση της κινητικότητας και της συνεργασίας στο εσωτερικό της Ένωσης. Πρόκειται εξάλλου για κείριας σημασίας ζήτημα από την άποψη της εξασφάλισης πλήρους ενσωμάτωσης των παιδιών, των σπουδαστών και των ενήλικων μεταναστών.
- (12) Πρέπει να διερευνηθούν νέοι τρόποι μάθησης για μια κοινωνία ολοένα και περισσότερο κινητή και ψηφιακή. Ειδικότερα οι ψηφιακές εξελίξεις επιτρέπουν την εκμάθηση και την εξάσκηση ολοένα και περισσότερων γλωσσών εκτός των σχολικών αιθουσών και των προγραμμάτων σπουδών. Οι υφιστάμενες διαδικασίες αξιολόγησης δεν αντικατοπτρίζουν πλήρως τις εξελίξεις αυτές.
- (13) Ως πρώτη αρχή στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων αναφέρεται ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειριστεί με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας. Η πολυγλωσσική ικανότητα αποτελεί μία από τις βασικές ικανότητες που θα μπορούσαν να προωθήσουν την απασχολησιμότητα, την προσωπική ολοκλήρωση, την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, τη διαπολιτισμική κατανόηση και την κοινωνική ένταξη· ορίζεται δε ως «η κατάλληλη και αποτελεσματική ικανότητα χρήσης διαφορετικών γλωσσών με σκοπό την επικοινωνία».
- (14) Ποσοστό άνω του 50 % των κρατών μελών αναγνωρίζουν επίσημα εντός των συνόρων τους περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες για νομικούς ή διοικητικούς σκοπούς, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών νοηματικών γλωσσών. Αρκετές από τις γλώσσες αυτές υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα. Οι επιπλέον γλώσσες που προέρχονται από τους πληθυσμούς μεταναστών ή προσφύγων συμπληρώνουν τη γλωσσική εικόνα στην Ευρώπη.
- (15) Τα σχολεία έχουν ολοένα και μεγαλύτερη επίγνωση της ανάγκης να λαμβάνεται μέριμνα ώστε όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο και την πρώτη γλώσσα τους, να αποκτούν πολύ καλό επίπεδο γνώσης της γλώσσας του σχολείου, εάν χρειαστεί μέσω ειδικών μέτρων στήριξης. Με τον τρόπο αυτό, υποστηρίζονται η ισότητα και οι ίσες ευκαιρίες, ενώ μειώνεται παράλληλα ο κίνδυνος της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- (16) Η γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία θα μπορούσε να περιλαμβάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τον γραμματισμό και την πολυγλωσσική ικανότητα όλων των μαθητών και την κατανόησή τους, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων σε γλώσσες οι οποίες δεν διδάσκονται στο σχολείο. Τα σχολεία μπορούν να προβούν σε διαχωρισμό μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων πολυγλωσσικής ικανότητας που απαιτούνται, ανάλογα με το πλαίσιο και τον σκοπό, και τα οποία αντιστοιχούν στις ανάγκες, στις περιστάσεις, στις ικανότητες και στα ενδιαφέροντα κάθε εκπαιδευομένου.
- (17) Η έλλειψη διδασκόντων σε ορισμένους θεματικούς τομείς, μεταξύ των οποίων οι σύγχρονες ξένες γλώσσες, αναφέρεται ως πρόκληση σε ποσοστό άνω του 50 % των εκπαιδευτικών συστημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ αρκετά κράτη μέλη έχουν εισαγάγει μεταρρυθμίσεις ή κίνητρα για να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις καθηγητών γλωσσών. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και τα κίνητρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τη χορήγηση υποτροφιών για την προσέλκυση πτυχιούχων γλωσσών με άλλη επαγγελματική πείρα στον τομέα της διδασκαλίας ή μεταρρυθμισμένα προγράμματα κατάρτισης εκπαιδευτικών.

(*) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2012) — First European Survey on language competences, συνοπτική παρουσίαση.

- (18) Οι πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των βασικών ικανοτήτων στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω της καλύτερης σύνδεσης της εμπειρίας από την πραγματική ζωή με την πανεπιστημιακή μάθηση, της χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών και της υποστήριξης της καινοτομίας στα σχολεία, έχουν ενισχύσει την εστίαση στα μαθησιακά αποτελέσματα. Έχουν υποστηρίξει επίσης την απόκτηση πολυγλωσσικής ικανότητας.
- (19) Η διδασκαλία μη γλωσσικού μαθήματος μέσω μιας ξένης γλώσσας, δηλαδή η διδασκαλία θεματικών αντικειμένων μέσω μιας ξένης γλώσσας, καθώς και τα ψηφιακά και διαδικτυακά εργαλεία για την εκμάθηση γλωσσών έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για διάφορες κατηγορίες εκπαιδευομένων. Οι καθηγητές γλωσσών σε ολόκληρη την Ευρώπη θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη δυνατότητα συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης, όσον αφορά τόσο την επικαιροποίηση των ψηφιακών ικανοτήτων τους όσο και την εκμάθηση βέλτιστων τρόπων υποστήριξης της διδακτικής πρακτικής τους με τη χρήση διαφόρων μεθοδολογιών και νέων τεχνολογιών. Μια απογραφή των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων θα μπορούσε να τους υποστηρίξει στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των εργασιών του Συμβουλίου της Ευρώπης.
- (20) Έχουν αναληφθεί διάφορες πρωτοβουλίες στην Ευρώπη για την υποστήριξη του ορισμού και της ανάπτυξης πολυγλωσσικής ικανότητας. Το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες υποστηρίζει τη διδασκαλία και την εκμάθηση όλων των γλωσσών ως ένα διαφανές, συνεκτικό και ολοκληρωμένο μέσο αναφοράς για την αξιολόγηση και τη σύγκριση των επιπέδων ικανότητας. Προβλέπει σε διαχωρισμό μεταξύ του επιπέδου βασικού χρήστη, του επιπέδου ανεξάρτητου χρήστη και του επιπέδου αυτόνομου χρήστη, εκ των οποίων το τελευταίο επιτρέπει στον χρήστη να εργάζεται ή να σπουδάσει στη γλώσσα που έχει αξιολογηθεί. Το 2018, το μέσο αυτό συμπληρώθηκε με νέους περιγραφείς για τη διαμεσολάβηση, τις νοηματικές γλώσσες και άλλους τομείς και με ομαδοποιήσεις περιγραφών για εκπαιδευόμενους νεαρής ηλικίας, με σκοπό να βελτιωθεί η δυνατότητα πρόσβασης του ευρύτερου κοινού στο πλαίσιο.
- (21) Το διαβατήριο γλωσσών Europass είναι ένα τυποποιημένο υπόδειγμα για την αυτοαξιολόγηση των γλωσσικών δεξιοτήτων, το οποίο χρησιμοποιεί το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλώσσες. Βοηθά τους πολίτες να κοινοποιούν τις γλωσσικές τους δεξιότητες κατά τη διάρκεια μιας περιόδου κινητικότητας, για εκπαιδευτικούς σκοπούς, απασχόληση ή κατάρτιση, ενώ παράλληλα βοηθά τους εργοδότες να κατανοήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες του εργατικού δυναμικού.
- (22) Το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών⁽⁹⁾ επιβραβεύει την αριστεία και την καινοτομία στον τομέα της διδασκαλίας γλωσσών σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Παρέχει στα σχολικά και άλλα ιδρύματα ένα κίνητρο ώστε να χρησιμοποιούν νέες μεθοδολογίες και στρατηγικές που αφορούν τοπικές, περιφερειακές, εθνικές ή ευρωπαϊκές προτεραιότητες. Έχει συμβάλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών, καθώς και στην προώθηση της πολυγλωσσικής δυναμικής μεταξύ των εκπαιδευτικών τομέων.
- (23) Όλα τα κράτη μέλη έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη να ενισχυθεί η πολυγλωσσία και να αναπτυχθεί η πολυγλωσσική ικανότητα στην Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα επεξεργαστεί πρόταση για ένα νέο σύνολο ευρωπαϊκών κριτηρίων αναφοράς για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, μαζί με επιλογές για τη συλλογή δεδομένων, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει ένα ευρωπαϊκό σημείο αναφοράς για τις γλωσσικές ικανότητες, με σκοπό να παρέχεται ακριβέστερη εικόνα της πολυγλωσσικής ικανότητας στην Ένωση. Αυτά τα σημεία αναφοράς θα συζητηθούν και θα αποφασιστούν από το Συμβούλιο στο πλαίσιο της εκπόνησης του νέου στρατηγικού πλαισίου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση μετά το 2020.
- (24) Αν και αναγνωρίζεται ότι η πολυγλωσσική ικανότητα αποκτάται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής και ότι θα πρέπει, συνεπώς, να παρέχονται ευκαιρίες σε όλα τα στάδια της ζωής, η παρούσα σύσταση πραγματεύεται ειδικότερα την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς και, όπου είναι δυνατό, την προσχολική εκπαίδευση και αγωγή και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.
- (25) Η παρούσα σύσταση σέβεται πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

Σύμφωνα με την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τους διαθέσιμους πόρους και τις εθνικές περιστάσεις και σε στενή συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη:

- (1) Να διερευνήσουν τρόπους που θα βοηθήσουν όλους τους νέους να αποκτήσουν πριν από το τέλος της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης –επιπλέον των γλωσσών της σχολικής φοίτησης– όπου αυτό είναι δυνατό, ένα επίπεδο ικανοτήτων σε τουλάχιστον μία άλλη ευρωπαϊκή γλώσσα που θα τους επιτρέπει να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη γλώσσα για κοινωνικούς, μαθησιακούς και επαγγελματικούς σκοπούς, και να ενθαρρύνουν την απόκτηση μιας πρόσθετης (τρίτης) γλώσσας σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να επικοινωνούν με κάποιο βαθμό ευχέρειας⁽¹⁰⁾.
- (2) Να εφαρμόσουν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή σχολικό επίπεδο, κατά περίπτωση, κάνοντας χρήση όπου ενδείκνυται των παραδειγμάτων πολιτικής που παρατίθενται στο παράρτημα.

⁽⁹⁾ Το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών απονέμεται σε εθνικό επίπεδο και υποστηρίζεται από το πρόγραμμα Erasmus+.

⁽¹⁰⁾ Η απόκτηση κλασικών γλωσσών, όπως τα αρχαία ελληνικά και τα λατινικά, μπορεί να αποτελεί μέρος του γλωσσικού ρεπερτορίου των εκπαιδευομένων.

- (3) Να εξασφαλίσουν ότι καλύπτονται όλοι οι τομείς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ξεκινώντας σε όσο το δυνατόν πιο πρώιμο στάδιο, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- (4) Στο πλαίσιο των εν λόγω ολοκληρωμένων προσεγγίσεων, να υποστηρίξουν την ανάπτυξη της γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία και στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης:
- α) στηρίζοντας ενεργά και αναγνωρίζοντας την κινητικότητα των διδασκόντων και των εκπαιδευομένων, μεταξύ άλλων αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που παρέχουν τα σχετικά προγράμματα χρηματοδότησης της Ένωσης·
  - β) ενισχύοντας την ικανότητα στις γλώσσες του σχολείου ως βάσης για την εξασφάλιση περαιτέρω μαθησιακών και εκπαιδευτικών επιδόσεων στο σχολείο για όλους τους εκπαιδευόμενους, και ιδίως για τους εκπαιδευόμενους που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, προσφύγων ή από μειονεκτούντα περιβάλλοντα·
  - γ) παρέχοντας βοήθεια στους εκπαιδευόμενους ώστε να διευρύνουν τις ικανότητές τους στις γλώσσες της σχολικής εκπαίδευσης με την υποστήριξη των διδασκόντων στην αντιμετώπιση της χρήσης συγκεκριμένης γλώσσας στα αντίστοιχα θεματικά πεδία τους, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευαισθητοποίησης ως προς τα διάφορα γλωσσικά επίπεδα ύψους και το εξειδικευμένο λεξιλόγιο·
  - δ) προωθώντας τη συνέχεια στην εκμάθηση γλωσσών μεταξύ των διαφόρων σχολικών βαθμίδων·
  - ε) αναγνωρίζοντας την αξία της γλωσσικής πολυμορφίας των εκπαιδευομένων και χρησιμοποιώντας την ως πηγή μάθησης καθώς και τη συμμετοχή των γονέων, άλλων παρεχόντων φροντίδα και της ευρύτερης τοπικής κοινότητας στη γλωσσική εκπαίδευση·
  - στ) εξετάζοντας τις δυνατότητες αξιολόγησης και επικύρωσης των γλωσσικών ικανοτήτων που δεν αποτελούν μέρος του προγράμματος σπουδών, αλλά προκύπτουν από την άτυπη μάθηση (π.χ. στην περίπτωση των μαθητών μεταναστών, προσφύγων ή δίγλωσσων ατόμων) ή την παρακολούθηση ενός τυπικού σχολικού συστήματος μιας άλλης χώρας όπου ο εκπαιδευόμενος έχει ζήσει προηγουμένως, για παράδειγμα με τη διεύρυνση του φάσματος των γλωσσών που μπορούν να προστεθούν στα προσόντα σχολικής εκπαίδευσης των εκπαιδευομένων·
  - ζ) ενισχύοντας τη χρήση του κοινού ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς για τις γλώσσες, ιδίως όσον αφορά τις ενδιαφέρουσες εξελίξεις στα προγράμματα διδασκαλίας των γλωσσών, τις δοκιμές και την αξιολόγηση·
  - η) εξασφαλίζοντας τη στήριξη των σχολείων ώστε να καθορίσουν τη δική τους προσέγγιση στην εκμάθηση γλωσσών, με παράλληλη τήρηση της εθνικής νομοθεσίας και παροχή βοήθειας στα σχολεία ώστε να εκτιμήσουν και να χρησιμοποιήσουν τη γλωσσική πολυμορφία τους·
  - θ) παρέχοντας ευκαιρίες στα σχολεία και στα κέντρα κατάρτισης για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής τους προοπτικής, για παράδειγμα μέσω της συνέχισης της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Σήματος Γλωσσών, της ανάπτυξης σχολικών σημάτων με ιδιαίτερη ευρωπαϊκή προοπτική και της διοργάνωσης εθνικών εκδηλώσεων γύρω από τη γλωσσική πολυμορφία.
- (5) Να υποστηρίξουν τους διδάσκοντες, τους εκπαιδευτές, τους επιθεωρητές και τους διευθυντές σχολείων για την ανάπτυξη γλωσσικής ευαισθητοποίησης με τους εξής τρόπους:
- α) επενδύοντας, κατά περίπτωση, στην αρχική και τη συνεχή εκπαίδευση των καθηγητών γλωσσών με σκοπό την ενίσχυση των ικανοτήτων τους και την προσέλκυση και διατήρηση προσωπικού προκειμένου να διατηρηθεί μια ευρεία προσφορά γλωσσών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση·
  - β) ενισχύοντας την εθελοντική συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων που είναι αρμόδια για την αρχική και τη συνεχή εκπαίδευση των καθηγητών γλωσσών·
  - γ) συμπεριλαμβάνοντας την προετοιμασία για τη γλωσσική πολυμορφία εντός της αίθουσας διδασκαλίας στο πλαίσιο της αρχικής εκπαίδευσης και της συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης των διδασκόντων και των διευθυντών σχολείων·
  - δ) προωθώντας περιόδους σπουδών στο εξωτερικό για όλους τους σπουδαστές που προσανατολίζονται προς την απόκτηση προσόντων για τη διδασκαλία και ενθαρρύνοντας παράλληλα την κινητικότητα για όλους τους διδάσκοντες, τους εκπαιδευτές, τους επιθεωρητές και τους διευθυντές σχολείων·
  - ε) προωθώντας την ένταξη και την αναγνώριση της μαθησιακής κινητικότητας στην εκπαίδευση των καθηγητών γλωσσών, ώστε οι καθηγητές γλωσσών που έχουν αποφοιτήσει πρόσφατα να έχουν πραγματοποιήσει κατά προτίμηση ένα εξάμηνο μαθησιακής ή διδακτικής εμπειρίας στο εξωτερικό, ιδίως μέσω του προγράμματος Erasmus+·
  - στ) προωθώντας τη χρήση του «eTwinning»⁽¹⁾ (ηλεκτρονική αδελφοποίηση) και άλλων μορφών εικονικής συνεργασίας καθώς και τη δημιουργία δικτύων με φυσική παρουσία για τον εμπλουτισμό των μαθησιακών εμπειριών στα σχολεία και την ανάπτυξη της πολυγλωσσικής ικανότητας των διδασκόντων και των μαθητών·
  - ζ) προωθώντας τη συνεργατική διδασκαλία μεταξύ καθηγητών γλωσσών και διδασκόντων άλλων γνωστικών αντικειμένων.

(¹) Το eTwinning είναι μια κοινότητα εκπαιδευτικών από σχολικά ιδρύματα προσχολικής έως ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία φιλοξενείται σε μια ασφαλή διαδικτυακή πλατφόρμα.

- (6) Να ενθαρρύνουν την έρευνα και τη χρήση καινοτόμων, χωρίς αποκλεισμούς και πολυγλωσσικών παιδαγωγικών μεθόδων, περιλαμβανομένης, για παράδειγμα, της χρήσης ψηφιακών εργαλείων, της διακατανόησης και των τρόπων διδασκαλίας μαθημάτων σε μια ξένη γλώσσα (διδασκαλία μη γλωσσικού μαθήματος μέσω μιας ξένης γλώσσας – CLIL) και καινοτόμου αρχικής εκπαίδευσης των διδασκόντων.
- (7) Να εξασφαλίσουν την παρακολούθηση των γλωσσικών ικανοτήτων που αποκτώνται στις διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπληρώνοντας με τον τρόπο αυτό τις υφιστάμενες πληροφορίες σχετικά με την παροχή της εκμάθησης γλωσσών.
- (8) Να υποβάλουν, μέσω των υφιστάμενων πλαισίων και εργαλείων, εκθέσεις σχετικά με την πείρα που αποκομίζεται και την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών.

ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

- (9) Να υποστηρίξει την παρακολούθηση της παρούσας σύστασης, με τη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των κρατών μελών και της ανάπτυξης πολυγλωσσικών εργαλείων και πόρων, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, όπως:
- α) κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον τρόπο σύνδεσης της γλωσσικής διδασκαλίας και αξιολόγησης με το κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς για τις γλωσσικές ικανότητες ⁽¹²⁾.
- β) τεκμηριωμένου υλικού καθοδήγησης σχετικά με τις νέες μορφές μάθησης και υποστηρικτικών προσεγγίσεων και για τις γλώσσες που δεν αποτελούν μέρος του προγράμματος σπουδών.
- γ) ψηφιακών εργαλείων για την εκμάθηση γλωσσών και την επαγγελματική εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών, όπως ανοικτά μαζικά διαδικτυακά μαθήματα, εργαλεία αυτοαξιολόγησης ⁽¹³⁾, δίκτυα, μεταξύ των οποίων το eTwinning και η Ακαδημία Εκπαιδευτικών της Πύλης Σχολικής Εκπαίδευσης (School Education Gateway's Teacher Academy).
- δ) μεθοδολογιών και εργαλείων που υποστηρίζουν την παρακολούθηση της πολυγλωσσικής ικανότητας στην Ένωση.
- (10) Να ενισχύσει την κινητικότητα των μαθητών σχολείων και των εκπαιδευόμενων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και διδασκόντων, εκπαιδευτών, επιθεωρητών και διευθυντών σχολείων στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+, καθώς και να υποστηρίξει συνολικά τη χρήση της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τα προγράμματα Erasmus+ και «Ορίζων 2020», το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF) ή τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, όπου κρίνεται σκόπιμο για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και του παραρτήματός της, με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων σχετικά με το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
- (11) Να ενισχύσει τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης καθώς και με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Σύγχρονων Γλωσσών στον τομέα της εκμάθησης γλωσσών, με σκοπό την ενίσχυση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και εκμάθησης γλωσσών και την αύξηση της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τον καιρίο ρόλο που διαδραματίζει η εκμάθηση γλωσσών στις σύγχρονες κοινωνίες.
- (12) Να υποβάλει εκθέσεις σχετικά με τη συνέχεια που δίνεται στην εφαρμογή της σύστασης, πρωτίστως μέσω των υφιστάμενων πλαισίων και εργαλείων.

Βρυξέλλες, 22 Μαΐου 2019.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

C.B. MATEI

⁽¹²⁾ Βάσει της πείρας και της εμπειρογνώσις που έχει αναπτυχθεί τόσο από το Συμβούλιο της Ευρώπης, όσον αφορά τη δημιουργία και την επικαιροποίηση του πλαισίου, όσο και από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Σύγχρονων Γλωσσών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή των εν λόγω εργασιών στην κατάρτιση των διδασκόντων μέσω συγχρηματοδοτούμενων έργων.

⁽¹³⁾ Επί του παρόντος, το Europass προσφέρει ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για τη γλωσσική ικανότητα, του οποίου η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα θα επανεξεταστούν στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας απόφασης για το Europass.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία — ανάπτυξη ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για την εκμάθηση γλωσσών

Η υιοθέτηση ολοκληρωμένων γλωσσικών προσεγγίσεων θα μπορούσε να υποστηρίξει την εφαρμογή της σύστασης σχετικά με την εκμάθηση γλωσσών. Στο παρόν παράρτημα παρουσιάζεται μια σειρά παιδαγωγικών αρχών και ορθών πρακτικών, οι οποίες έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό τον στόχο της αύξησης της γενικής γλωσσικής ευαισθητοποίησης στα σχολεία, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων στον τομέα των γλωσσών.

Η διδασκαλία της γλώσσας αποτελεί σημαντική συνιστώσα σε όλους τους γνωστικούς τομείς στους οποίους εξετάζονται οι διάφοροι τρόποι χρήσης της γλώσσας στην αίθουσα διδασκαλίας και ο κίριος ρόλος τον οποίο διαδραματίζει η γλώσσα στην εκμάθηση και την κατανόηση του γνωστικού περιεχομένου. Η καλή γνώση μιας ακαδημαϊκής γλώσσας συμβαδίζει με την ανάπτυξη της γνώσης και της κατανόησης του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου.

Η γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία και στα κέντρα κατάρτισης θα μπορούσε να συμβάλει στο να γίνει κατανοητό ότι η εκμάθηση γλωσσών συνιστά μια δυναμική διαδικασία και μια αλληλουχία, δεδομένου ότι η κατάκτηση της πρώτης γλώσσας καθώς και των διαφορετικών επιπέδων και μορφών εκφραστικού ύφους της, είναι συνεχής και άρρηκτα συνδεδεμένη με την εκμάθηση άλλων γλωσσών, σε διαφορετικά επίπεδα επάρκειας τα οποία αντιστοιχούν στις ιδιαίτερες περιστάσεις, ανάγκες και ενδιαφέροντα κάθε εκπαιδευόμενου.

Η γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία και στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα μπορούσε να υποστηρίξει τον προβληματισμό σχετικά με τη γλωσσική διάσταση σε όλα τα επίπεδα της σχολικής οργάνωσης, διδασκαλίας και πρακτικής: στην ανάπτυξη του γραμματισμού, στην εκμάθηση ξένων γλωσσών, στη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων, για την αναγνώριση άλλων γλωσσών που ομιλούν οι μαθητές, στην επικοινωνία με τους γονείς και με το ευρύτερο σχολικό περιβάλλον κ.λπ.

Η στενή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων μελών της σχολικής κοινότητας, και κατά προτίμηση στο πλαίσιο της έννοιας του σχολείου ως μαθησιακού οργανισμού ή στο πλαίσιο μιας προσέγγισης που καλύπτει ολόκληρο το σχολείο, μπορεί να προαγάγει μια τέτοια αντίληψη της γλωσσικής ευαισθητοποίησης.

Για να υποστηριχθεί η γλωσσική ευαισθητοποίηση στα σχολεία και στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έχουν προσδιοριστεί τα ακόλουθα παραδείγματα ορθής πρακτικής:

1. Πολυγλωσσία στα σχολεία και στα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

- Η θετική στάση απέναντι στη γλωσσική πολυμορφία μπορεί να δημιουργήσει ένα φιλικό προς τις γλώσσες περιβάλλον όπου η εκμάθηση και η χρήση πολλαπλών γλωσσών γίνεται αντιληπτή ως πλούτος και πόρος. Η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη σημασία της εκμάθησης γλωσσών καθώς και των εκπαιδευτικών, γνωστικών, κοινωνικών, διαπολιτισμικών, επαγγελματικών και οικονομικών οφελών από την ευρύτερη χρήση των γλωσσών, μπορεί να αυξηθεί και να ενθαρρυνθεί.
- Η ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας και της γλωσσικής ευαισθητοποίησης μπορεί να ενσωματωθεί οριζόντια στα προγράμματα σπουδών. Η ενσωμάτωση των γλωσσών και άλλων γνωστικών αντικειμένων μπορεί να καταστήσει εφικτή την παροχή πιο ουσιαστικής μάθησης, η οποία είναι προσανατολισμένη σε καταστάσεις της πραγματικής ζωής.
- Τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων για την παρακολούθηση γλωσσικών σπουδών μπορούν να ενισχυθούν μέσω της σύνδεσης του περιεχομένου της εκπαίδευσης με τη δική τους ζωή και τα δικά τους ενδιαφέροντα, λαμβάνοντας υπόψη την άτυπη μάθηση και ενθαρρύνοντας τις συνέργειες με δραστηριότητες εκτός του προγράμματος σπουδών. Οι δεσμοί μεταξύ της καθημερινής πρακτικής για τη γλώσσα και των σχολείων ή των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορούν να ενισχυθούν μέσω της αναγνώρισης της προηγούμενης εκμάθησης γλωσσών και της παροχής της δυνατότητας να προστίθενται πολυγλωσσικές ικανότητες που προκύπτουν από την άτυπη μάθηση (π.χ. στην περίπτωση μαθητών από οικογένειες μεταναστών, προσφύγων ή με δίγλωσσο υπόβαθρο) ή από τη συμμετοχή σε τυπικό σχολικό σύστημα άλλης χώρας όπου ο εκπαιδευόμενος έχει ζήσει προηγουμένως, έως τα σχολικά απολυτήρια.
- Ολόκληρο το γλωσσικό ρεπερτόριο του εκπαιδευόμενου μπορεί να εκτιμηθεί και να υποστηριχθεί στο σχολείο, αλλά και να αξιοποιηθεί επίσης ως παιδαγωγικός πόρος για την περαιτέρω μάθηση όλων των εκπαιδευόμενων. Οι μαθητές μπορούν να αλληλοβοηθούνται στο πλαίσιο της μάθησης, να επεξηγούν στους άλλους τη μία ή τις περισσότερες γλώσσες που γνωρίζουν και να προβαίνουν σε σύγκριση των γλωσσών.
- Τα σχολεία θα μπορούσαν να παρέχουν ευρύ φάσμα γλωσσών, πέραν των κύριων παγκόσμιων γλωσσών επικοινωνίας. Ο βαθμός αφομοίωσης μπορεί να είναι διαφορετικός, ανάλογα με το αν μια χώρα διαθέτει δύο ή περισσότερες επίσημες γλώσσες ή ανάλογα με το αν έχει εκδηλωθεί το ενδιαφέρον για την προώθηση της εκμάθησης της γλώσσας μιας γειτονικής χώρας.

- Η ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ βρεφονηπιακών σταθμών και σχολείων σε παραμεθόριες περιφέρειες που θα ενθαρρύνουν τα παιδιά να μαθαίνουν τη γλώσσα των γειτόνων τους από μικρή ηλικία και θα μειώνουν τους γλωσσικούς φραγμούς σε διασυνοριακές περιφέρειες.
- Η περαιτέρω ενθάρρυνση των σχολείων και των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης να αξιοποιήσουν την Ευρωπαϊκή Ημέρα των Γλωσσών και το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών για την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας. Η προαγωγή των σχολικών σημάτων με ιδιαίτερη ευρωπαϊκή διάσταση ώστε να προωθηθεί μια ευρωπαϊκή προοπτική για τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης.

2. Αποδοτική και καινοτόμος διδασκαλία για την καλύτερη εκμάθηση γλωσσών

- Οι δυνατότητες των ψηφιακών εργαλείων θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν πλήρως για την ενίσχυση της εκμάθησης, της διδασκαλίας και της αξιολόγησης γλωσσών. Η τεχνολογία μπορεί να υποστηρίξει μαζικά τη διεύρυνση της προσφοράς γλωσσών, να παράσχει ευκαιρίες για την έκθεση σε διάφορες γλώσσες και να αποβεί εξαιρετικά χρήσιμη για την υποστήριξη των γλωσσών που δεν διδάσκονται στα σχολεία. Σε αυτό το πλαίσιο, βασικό στοιχείο μπορεί να αποτελέσει η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων χρήσης των μέσων επικοινωνίας καθώς και η κατάλληλη και ασφαλής χρήση της τεχνολογίας.
- Η εικονική συνεργασία μεταξύ σχολείων μέσω του eTwinning και άλλων μορφών εικονικής συνεργασίας μπορεί να παράσχει στους νέους τη δυνατότητα να βελτιώσουν την εκμάθηση γλωσσών, να συνεργαστούν με ομότιμους άλλων χωρών και να προετοιμαστούν στο πλαίσιο της κινητικότητας για λόγους σπουδών, κατάρτισης ή εθελοντισμού στο εξωτερικό.
- Η κινητικότητα των μαθητών, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος Erasmus+, θα μπορούσε να αποτελέσει τακτικό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας. Το στοιχείο αυτό θα πρέπει επίσης να επεκταθεί στην εικονική και ευρύτερη κινητικότητα του προσωπικού.
- Οι διδάσκοντες, οι εκπαιδευτές και οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να χρησιμοποιούν συνδυασμό διαγνωστικής, διαμορφωτικής και συνολικής αξιολόγησης για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της γλωσσικής ανάπτυξης· χρησιμοποιούνται εξατομικευμένα χαρτοφυλάκια γλωσσομάθειας για την παρακολούθηση της προόδου, για παράδειγμα μέσω του ευρωπαϊκού χαρτοφυλακίου γλωσσομάθειας ή του διαβατηρίου γλωσσών Europass.

3. Υποστήριξη των διδασκόντων και των εκπαιδευτών

- Οι καθηγητές σύγχρονων γλωσσών θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν ώστε να συμμετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγής με χώρες στις οποίες ομιλείται η γλώσσα-στόχος τους, στο πλαίσιο της αρχικής τους εκπαίδευσης ή/και της περαιτέρω επαγγελματικής τους εξέλιξης. Κάθε νέος πτυχιούχος καθηγητής γλωσσών θα μπορούσε κατά προτίμηση να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον ένα εξάμηνο εκμάθησης ή διδασκαλίας στο εξωτερικό.
- Οι διδάσκοντες και οι εκπαιδευτές άλλων θεματικών αντικειμένων πέραν των σύγχρονων γλωσσών θα μπορούσαν να αποκτήσουν γλωσσική ευαισθητοποίηση και γνώσεις σχετικά με τη διδακτική γλωσσών καθώς και να υιοθετούν στρατηγικές για την υποστήριξη των εκπαιδευόμενων.
- Οι βοηθοί καθηγητές γλωσσών (language assistants) θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διδασκαλία γλωσσών, μέσω της αξιοποίησης των ευκαιριών που παρέχονται από τα προγράμματα ανταλλαγής μεταξύ των κρατών μελών.
- Οι ευκαιρίες συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης μπορούν να καταστούν προσβάσιμες στους διδάσκοντες (μέσω δικτύων, κοινοτήτων πρακτικής εξέλιξης, μαζικών διαδικτυακών μαθημάτων γλωσσών, κέντρων εμπειρογνωσίας, συνεργατικής διαδικτυακής μάθησης, συνεργατικής ερευνητικής δράσης κ.λπ.), ώστε να παραμένουν ενήμεροι για τις τελευταίες παιδαγωγικές καινοτομίες και να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους.

4. Συνεργασίες και συνδέσεις στο ευρύτερο σχολικό περιβάλλον για την υποστήριξη της εκμάθησης γλωσσών

- Τα σχολεία και τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης θα μπορούσαν να συνεργαστούν με τους γονείς όσον αφορά τους τρόπους στήριξης της εκμάθησης γλωσσών από τα παιδιά τους, ιδίως όταν τα παιδιά μεγαλώνουν με περισσότερες από μία γλώσσες ή χρησιμοποιούν στο σπίτι διαφορετική γλώσσα από τη γλώσσα του σχολείου.
- Τα σχολεία και τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης μπορούν να αναπτύξουν συνεργασίες με κέντρα γλωσσών/εργαστήρια γλωσσών, δημόσιες βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα ή άλλες πολιτιστικές ενώσεις, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ώστε να δημιουργήσουν περιβάλλοντα που εξυπηρετούν περισσότερο τη μάθηση, να αυξήσουν τον βαθμό αφομοίωσης γλωσσών καθώς και να επιφέρουν βελτιώσεις και καινοτομίες στη διδακτική πρακτική.
- Τα σχολεία, τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι δήμοι μπορούν να συγκεντρώσουν πόρους για τη δημιουργία κέντρων γλωσσών με μεγαλύτερη προσφορά γλωσσών, με σκοπό τη διατήρηση λιγότερο ομιλούμενων γλωσσών ή/και γλωσσών που δεν διδάσκονται στο σχολείο.
- Η συνεργασία με εργοδότες μιας περιοχής ή και πέραν αυτής μπορεί να συμβάλει στη βαθύτερη κατανόηση της σημασίας της πολυγλωσσικής ικανότητας στην επαγγελματική ζωή, ενώ μπορεί επίσης να συνδράμει στην εξασφάλιση της αποτελεσματικής στήριξης της απασχολησιμότητας χάρη στην ουσιαστική πολυγλωσσική ικανότητα που αποκτάται.

- Θα μπορούσαν να ενθαρρυνθούν οι διασυνοριακές συνεργασίες μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε παραμεθόριες περιοχές. Θα μπορούσε να διευκολυνθεί η κινητικότητα των σπουδαστών, των διδασκόντων, των εκπαιδευτών και του διοικητικού προσωπικού καθώς και των υποψήφιων διδασκόντων και των ερευνητών, με την παροχή πληροφοριών και μαθημάτων στις γλώσσες που ομιλούνται στη γειτονική χώρα. Η προώθηση της πολυγλωσσίας στο πλαίσιο των εν λόγω διασυνοριακών συνεργασιών μπορεί να προετοιμάσει τους αποφοίτους για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας και στις δύο πλευρές των συνόρων.
  - Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ παιδαγωγικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.
-

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου για τις
διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες ευκαιρίες για ενήλικους

(2019/C 189/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

1. ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ το πολιτικό πλαίσιο του ζητήματος, όπως παρατίθεται στο παράρτημα των παρόντων συμπερασμάτων, και ιδίως ότι:
  - α) η κοινωνική διάσταση της εκπαίδευσης, ως πρώτης αρχής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, συνεπάγεται ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να ανταποκρίνεται επιτυχώς στις αλλαγές στην αγορά εργασίας ⁽¹⁾.
  - β) ο τέταρτος στόχος των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη αποσκοπεί στη χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ποιοτική εκπαίδευση καθώς και στην προώθηση των ευκαιριών διά βίου μάθησης για όλους. Όπως σημειώνεται στο έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής με τίτλο «Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030», «τα πάντα αλλάζουν για όλους. Η εκπαίδευση, οι επιστήμες, η τεχνολογία, η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βιώσιμης οικονομίας της ΕΕ που να ανταποκρίνεται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ».
  - γ) Στις 22 Μαΐου 2018, το Συμβούλιο υιοθέτησε συμπεράσματα σχετικά με την εκπλήρωση του οράματος για έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης ⁽²⁾, όπου επισημαίνεται ότι ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης θα πρέπει να συνοδεύεται από μια διαρκή διά βίου μάθηση και τονίζεται ότι οι πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλα τα επίπεδα και τα είδη εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως μεταξύ άλλων την εκπαίδευση ενηλίκων και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.
  - δ) η γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη, η αύξηση της μακροζωίας στην κοινωνία και η ανάγκη ενίσχυσης της διαγενεακής συνεργασίας, η επιτάχυνση των αλλαγών στην αγορά εργασίας, οι αναδυόμενες μορφές εργασίας και η διείσδυση των ψηφιακών τεχνολογιών σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής, έχουν ως αποτέλεσμα την αυξημένη ζήτηση για νέες δεξιότητες και υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων· αυτό προσδίδει προτεραιότητα στην ανάγκη αναβάθμισης δεξιοτήτων ή επανεκπαίδευσης όλων των ατόμων που δεν κατέχουν βασικές δεξιότητες ή δεν έχουν αποκτήσει προσόντα που να εξασφαλίζουν την απασχολησιμότητα και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά·
  - ε) υπό το πρίσμα των σημαντικών μεταβολών που πραγματοποιούνται σήμερα στις αγορές εργασίας, η χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση - που παρέχεται σε όλα τα στάδια της ζωής - έχει αποκτήσει ακόμη πιο κομβική σημασία, η δε Ένωση είναι αντιμέτωπη με την επιτακτική ανάγκη για αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση που απαιτούν στρατηγικές προσεγγίσεις για τη διά βίου μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων· σύμφωνα με ορισμένα στοιχεία, ήδη το 2022, θα απαιτηθεί για το 54 % του συνόλου των εργαζομένων μια σημαντική αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Έγγρ. 13129/17.

⁽²⁾ ΕΕ C 195 της 7.6.2018, σ. 7.

⁽³⁾ Παγκόσμιο Οικονομικό φόρουμ: Future of Jobs report (Έκθεση για το μέλλον της εργασίας), 2018.

- στ) το κριτήριο αναφοράς για την εκπαίδευση ενηλίκων στην εκπαίδευση και κατάρτιση 2020 (ΕΚ 2020) παρέμεινε στάσιμο στην Ένωση την τελευταία δεκαετία: το 2017, το 10,9 % των ενηλίκων είχε πραγματοποιήσει κατά το πρόσφατο διάστημα κάποια μορφή δραστηριότητας μάθησης, έναντι του κριτηρίου αναφοράς του 2020 που ανέρχεται σε 15 % ⁽⁴⁾.
- ζ) οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου προσδιόρισαν την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, την επανεκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση ως βασική πρόκληση με την οποία θα έλθουν αντιμέτωπα διάφορα κράτη μέλη στο μέλλον.
- η) το 2017, 61 εκατομμύρια ενήλικοι ηλικίας 25 έως 64 ετών στην Ένωση είχαν σταματήσει την τυπική τους εκπαίδευση προτού ολοκληρώσουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ⁽⁵⁾. ταυτόχρονα, το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση ανήλθε το 2017 στο 10,6 %, ποσοστό το οποίο πλησιάζει πλέον την επίτευξη του στόχου που είχε τεθεί για το 2020, δηλαδή λιγότερο από 10 %, ωστόσο τα ποσοστά μεταξύ των χωρών ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό· ποσοστό 43 % του πληθυσμού της Ένωσης έχει ανεπαρκές επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, ενώ ένα 17 % δεν διαθέτει καθόλου τέτοιες δεξιότητες ⁽⁶⁾· και περίπου το 20 % του ενήλικου πληθυσμού σε χώρες που συμμετέχουν στην έρευνα του ΟΟΣΑ για τις δεξιότητες των ενηλίκων (PIAAC) ⁽⁷⁾ αντιμετωπίζει προβλήματα βασικών δεξιοτήτων όπως η ανάγνωση και η αριθμητική. Πρέπει, συνεπώς, να ληφθεί επειγόντως μέριμνα για τους συγκεκριμένους ενήλικες.
- θ) δεν ισχύει η ίδια προσέγγιση για όλους· οι εργαζόμενοι, οι άνεργοι και οι οικονομικά μη ενεργοί και οι πολυάριθμες διαφορετικές υποομάδες έχουν όλες ειδικές ανάγκες· η αξιολόγηση και η επικύρωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων των νόμιμα διαμενόντων μεταναστών και των προσφύγων καθώς και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανεκπαίδευση τους θα επιταχύνουν την είσοδό τους στην αγορά εργασίας και την ομαλή ενσωμάτωσή τους στις νέες τους κοινωνίες.
- ι) οι επενδύσεις στην αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση μπορεί να συνεπάγονται έναν ισχυρό οικονομικό αντίκτυπο, όπως μεταξύ άλλων, την αύξηση της παραγωγικότητας και την οικονομική ανάπτυξη· πιο εξειδικευμένους και ικανούς πληθυσμούς σε θέση να τωνώσουν την καινοτομία και την τεχνολογική πρόοδο ⁽⁸⁾· την αύξηση των φορολογικών εσόδων και τη μείωση των δημόσιων δαπανών λόγω της βελτίωσης της υγείας, της κοινωνικής συμμετοχής και της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και τη μείωση των επιπέδων συμμετοχής σε εγκληματικές δραστηριότητες ⁽⁹⁾.
- ια) σε ό,τι αφορά τα άτομα, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανεκπαίδευση μπορούν να οδηγήσουν σε αύξηση της απασχολησιμότητας, αύξηση των αποδοχών, καλύτερη υγεία και ευημερία, πιο ενεργή συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και κοινωνική ένταξη. Ωστόσο, τα άτομα και οι εργοδότες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αναγνώριση αυτών των αποτελεσμάτων και, κατά συνέπεια, να μην επενδύουν επαρκώς στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους και την επανεκπαίδευση, πράγμα που απαιτεί τον καθορισμό των κατάλληλων κινήτρων για την ενθάρρυνση της ευαισθητοποίησης και της συμμετοχής σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση.
- ιβ) υπό το πρίσμα αυτό, το Συμβούλιο υιοθέτησε στις 19 Δεκεμβρίου 2016 τη σύσταση όσον αφορά τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες ευκαιρίες για ενηλίκους («η σύσταση») ⁽¹⁰⁾, με την οποία ζητείται μια στρατηγική και συντονισμένη προσέγγιση για την παροχή συντονισμένων ευκαιριών μάθησης για τους 61 εκατομμύρια ⁽¹¹⁾ ενήλικες της Ένωσης με χαμηλή εξειδίκευση ή/και περιορισμένα προσόντα και η οποία αποσκοπεί στη στήριξη ενηλίκων με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων και προσόντων για την ενίσχυση των βασικών δεξιοτήτων τους, όπως του γραμματισμού, του αριθμητισμού και των ψηφιακών ικανοτήτων, ή/και την απόκτηση ενός ευρύτερου συνόλου δεξιοτήτων, γνώσεων και ικανοτήτων και την πρόοδο προς την κατεύθυνση της απόκτησης υψηλότερων προσόντων.
- ιγ) η σύσταση για τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων συνιστά στα κράτη μέλη να προσφέρουν στους ενήλικες με χαμηλή εξειδίκευση ή/και περιορισμένα προσόντα πρόσβαση σε ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων που θα διαρθρώνονται γύρω από μια εύκολα προσβάσιμη οδό και θα περιλαμβάνει τρία στάδια: αξιολόγηση δεξιοτήτων για να εντοπιστούν οι υφιστάμενες δεξιότητες και οι ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων· εξατομικευμένη προσφορά μάθησης και καθοδήγησης, ώστε να είναι σε θέση να επικαιροποιούν τις δεξιότητες και να καλύπτουν τα ελλείμματά τους· και τη δυνατότητα να επικυρώνονται και να αναγνωρίζονται οι δεξιότητες, οι γνώσεις και οι ικανότητες που έχουν αποκτήσει με σκοπό την κατοχύρωση επαγγελματικών προσόντων ή την παροχή πρόσβασης στην απασχόληση.

⁽⁴⁾ Έρευνα εργατικού δυναμικού, 2018.

⁽⁵⁾ Έρευνα εργατικού δυναμικού, 2018.

⁽⁶⁾ Έκθεση για την ηλεκτρονική ένταξη και τις δεξιότητες, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στοιχεία 2017.

⁽⁷⁾ Αυστρία, Βέλγιο-ΦΔ, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Φινλανδία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Σουηδία, Σλοβενία, Σλοβακία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ουγγαρία.

⁽⁸⁾ ΟΟΣΑ, PIAAC, 2016.

⁽⁹⁾ Skills Matter (Η σημασία των δεξιοτήτων), ΟΟΣΑ, 2016.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 484 της 24.12.2016, σ. 1.

⁽¹¹⁾ Το 2017, 61,3 εκατομμύρια άτομα ηλικίας από 25 έως 64 ετών είχαν ολοκληρώσει το πολύ τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Eurostat, έρευνα για το εργατικό δυναμικό, 2018). Το 2012, έτος συλλογής των στοιχείων του Προγράμματος διεθνούς αξιολόγησης των ικανοτήτων των ενηλίκων (PIAAC), η έρευνα για το εργατικό δυναμικό κατέγραψε ότι 70 εκατομμύρια άτομα από 25 έως 64 ετών είχαν ολοκληρώσει το πολύ την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Έκτοτε, τα στοιχεία αυτά μειώνονται κάθε χρόνο, ιδίως επειδή: α) το μορφωτικό επίπεδο των ατόμων που γίνονται 25 ετών είναι υψηλότερο καθώς αυξάνεται ο αριθμός των νέων που ολοκληρώνουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή ισοδύναμη εκπαίδευση και β) τα άτομα ηλικίας συνταξιοδότησης έχουν, γενικά, χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης, με εξαίρεση ορισμένες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

2. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής ⁽¹²⁾ σχετικά με την καταγραφή των μέτρων εφαρμογής, που δημοσιεύθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της σύστασης.
3. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ την πρόοδο που έχει σημειωθεί, και ειδικότερα ότι:
  - α) σε ορισμένα κράτη μέλη, η έγκριση της σύστασης έδωσε ώθηση για τη διεξαγωγή συζήτησης και κριτικής επανεξέτασης των υφιστάμενων προγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο·
  - β) ορισμένα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή νέα θεματολογία πολιτικής για τη στήριξη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση του ενήλικου πληθυσμού, σύμφωνα με τους στόχους της σύστασης·
  - γ) παρότι τα περισσότερα από τα αναφερόμενα μέτρα επικεντρώνονται στους άνεργους ενήλικες, ορισμένα κράτη μέλη εστιάζουν επίσης στη στήριξη των εργαζομένων χαμηλής εξειδίκευσης στις θέσεις απασχόλησης, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο της ομάδας-στόχου·
  - δ) πολλά κράτη μέλη επωφελούνται από τις διάφορες μορφές στήριξης που παρέχουν τα προγράμματα της Ένωσης.
4. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την προσήλωσή του στη φιλοδοξία που διατυπώνεται στη σύσταση και ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη, υπό το πρίσμα της σύστασης και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους, και σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τους παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπου είναι δυνατό:
  - α) να θεσπίσουν βιώσιμα μακροπρόθεσμα μέτρα για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενηλίκων και την επανεκπαίδευση στο πλαίσιο μιας ευρύτερης στρατηγικής προσέγγισης για τη διά βίου ανάπτυξη δεξιοτήτων·
  - β) να υιοθετήσουν μια συνεκτική στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την παροχή βασικών δεξιοτήτων για ενήλικους με χαμηλή εξειδίκευση ή/και περιορισμένα προσόντα, με βάση το συντονισμό και τις συμπράξεις μεταξύ όλων των αρμόδιων παραγόντων που συμμετέχουν στις ολιστικές στρατηγικές δεξιοτήτων ή στα σχέδια δράσης·
  - γ) να προωθήσουν τις συμπράξεις για την υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης, με τη συμμετοχή των αρμόδιων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων από διάφορους τομείς πολιτικής (κοινωνική ασφάλιση, απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση) για την ενσωμάτωση στην παροχή βασικών δεξιοτήτων και άλλων υπηρεσιών που απευθύνονται σε ενήλικες με χαμηλή εξειδίκευση ή/και περιορισμένα προσόντα·
  - δ) να ευαισθητοποιήσουν τους εργοδότες, ιδίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, ως προς τη σημασία της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης και των διαθέσιμων μηχανισμών στήριξης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ενηλίκων, και να τους ενθαρρύνουν να υποστηρίξουν και να προσφέρουν ευκαιρίες κατάρτισης στους εργαζομένους τους·
  - ε) να επικεντρωθούν ειδικότερα στην παροχή βοήθειας προς τους δικαιούχους ώστε να αποκτήσουν τουλάχιστον ένα ελάχιστο επίπεδο των τριών βασικών δεξιοτήτων, και συγκεκριμένα γραμματισμό, αριθμητισμό και ψηφιακές ικανότητες, καθώς και άλλες βασικές ικανότητες που σχετίζονται με την ενεργό συμμετοχή σε μια βιώσιμη κοινωνία και τη βιώσιμη απασχόληση·
  - στ) ανάλογα με την περίπτωση, να εξασφαλίσουν ότι μια τέτοια παροχή περιλαμβάνει τρία στάδια: αξιολόγηση δεξιοτήτων, παροχή εξατομικευμένης, ευέλικτης και ποιοτικής προσφοράς μάθησης και επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται.
  - ζ) να προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης ειδικά προσαρμοσμένες στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες των δικαιούχων, όπως προκύπτουν βάσει της αξιολόγησης των δεξιοτήτων, και να ενημερώνονται από ειδικά στοιχεία σχετικά με τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας·
  - η) να παράσχουν μέτρα προσέγγισης, ευαισθητοποίησης, καθοδήγησης και υποστήριξης, καθώς επίσης και κίνητρα για την εξασφάλιση της επιτυχούς αξιοποίησης της πρωτοβουλίας·
  - θ) να εξετάσουν το ενδεχόμενο ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ αποτελεσματικών πολιτικών και δράσεων για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τη μείωση του ποσοστού των ενηλίκων με περιορισμένες δεξιότητες ή/και προσόντα, για παράδειγμα μεταξύ των μέτρων στο πλαίσιο των «Εγγυήσεων για τη νεολαία» και των «Διαδρομών αναβάθμισης των δεξιοτήτων»·
  - ι) να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο των δράσεών τους σε σχέση με την πρόοδο της ομάδας-στόχου προς την επίτευξη των δεξιοτήτων και των προσόντων που καθορίζονται στη σύσταση.

⁽¹²⁾ Σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για ενήλικους: Καταγραφή των μέτρων εφαρμογής SWD(2019) 89 τελικό.

5. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- α) να συνεχίσει να στηρίζει την εφαρμογή της σύστασης «Διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων», μεταξύ άλλων μέσω της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των κρατών μελών και των αρμόδιων ενδιαφερόμενων φορέων και μέσω ειδικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που θα εστιάζουν ειδικότερα στην παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στην έκθεση απολογισμού, και να διερευνήσει τις δυνατότητες ενός ενισχυμένου και καινοτόμου ρόλου για τους εθνικούς συντονιστές της εκπαίδευσης ενηλίκων·
  - β) να διευκολύνει τη διατομεακή συνεργασία και το συντονισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω της σύνδεσης με άλλες πρωτοβουλίες και μέσω ενωσιακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων και να διευκολύνει την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μέσω οργανωμένων δραστηριοτήτων αμοιβαίας μάθησης και εργαλείων όπως η ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE) ή/και το Europass·
  - γ) κατά τη διαμόρφωση προτάσεων πολιτικής, μεταξύ άλλων για ένα πλαίσιο συνεργασίας μετά το 2020, να λάβει επίσης υπόψη τη μακροπρόθεσμη πρόκληση της εκπαίδευσης ενηλίκων και το ζήτημα των ενηλίκων με παρωχημένο ή χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων ή προσόντων που χρειάζονται πρόσβαση στις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων·
  - δ) να συνεργαστεί και να αξιοποιήσει την εμπειρογνομοσύνη των φορέων της Ένωσης (Cedefop, ETF) και διεθνών οργανισμών όπως ο ΟΟΣΑ, ο ΟΗΕ και η Unesco για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω της σχετικής έρευνας και ανάλυσης σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων και τις αξιολογήσεις δεξιοτήτων (π.χ. PIAAC).
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πολιτικό πλαίσιο

1. Σύσταση 2008/867/EK της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2008, σχετικά με την ενεργητική ένταξη των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας ατόμων ⁽¹⁾
2. Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2008 για την καλύτερη ένταξη του διά βίου προσανατολισμού στις στρατηγικές διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης ⁽²⁾
3. Σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ⁽³⁾
4. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων ⁽⁴⁾
5. Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης ⁽⁵⁾
6. Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία ⁽⁶⁾
7. Κοινή έκθεση για το 2015 του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) ⁽⁷⁾
8. Σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2016, για την ένταξη των μακροχρονίως ανέργων στην αγορά εργασίας ⁽⁸⁾
9. Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη: συνεργασία για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας (10 Ιουνίου 2016)
10. Σύσταση του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016, όσον αφορά τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες ευκαιρίες για ενηλίκους ⁽⁹⁾
11. Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2017, σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση και με την κατάργηση της σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση ⁽¹⁰⁾
12. Απόφαση (ΕΕ) 2018/646 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Απριλίου 2018, σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο για την παροχή καλύτερων υπηρεσιών για τις δεξιότητες και τα επαγγελματικά προσόντα (Europass) και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 2241/2004/EK ⁽¹¹⁾
13. Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση ⁽¹²⁾
14. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την εκπλήρωση του οράματος για έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ ΕΕ L 307 της 18.11.2008, σ. 11.

⁽²⁾ ΕΕ C 319 της 13.12.2008, σ. 4.

⁽³⁾ ΕΕ C 191 της 1.7.2011, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 372 της 20.12.2011, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 398 της 22.12.2012, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 417 της 15.12.2015, σ. 25.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 67 της 20.2.2016, σ. 1.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 484 της 24.12.2016, σ. 1.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 189 της 15.6.2017, σ. 15.

⁽¹¹⁾ ΕΕ L 112 της 2.5.2018, σ. 42.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 195 της 7.6.2018, σ. 7.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους νέους και το μέλλον της εργασίας

(2019/C 189/05)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

1. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία για την περίοδο 2019-2027 αναγνωρίζει ότι οι νέοι αναλαμβάνουν οι ίδιοι τον έλεγχο της ζωής τους, συμβάλλουν στη θετική αλλαγή της κοινωνίας και εμπλουτίζουν τις φιλοδοξίες της ΕΕ, καθώς και ότι η πολιτική για τους νέους μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός χώρου, όπου οι νέοι θα αξιοποιούν τις ευκαιρίες και θα ενστερνίζονται τις ευρωπαϊκές αξίες. Δεδομένου του μεταβαλλόμενου εργασιακού τοπίου, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να στηρίξει την προσωπική ανάπτυξη των νέων, να τους βοηθήσει να καταστούν αυτόνομοι και σθεναροί και να τους εφοδιάσει με τους αναγκαίους πόρους για τη συμμετοχή τους στην κοινωνία, συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη της νεανικής φτώχειας και όλων των μορφών διακρίσεων καθώς και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης.
2. «Το μέλλον της εργασίας» είναι ένας γενικός όρος που περιγράφει την εξέλιξη των επαγγελμάτων μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα, όπως αυτή επηρεάζεται από ορισμένες τάσεις. Στο πλαίσιο της ΕΕ, όπου τα ζητήματα στον τομέα της νεολαίας είναι ετερογενή, «το μέλλον της εργασίας» εξαρτάται μεταξύ άλλων από τους ακόλουθους παράγοντες:
  - α) Τη δημογραφική αλλαγή, υπό την έννοια ότι η αύξηση του δείκτη οικονομικής εξάρτησης των ηλικιωμένων στην ΕΕ θα ασκήσει πίεση για αύξηση των επιπέδων παραγωγικότητας εκείνων που θα εισέλθουν στην αγορά εργασίας, προκειμένου να αντισταθμιστεί η συνταξιοδότηση έμπειρου εργατικού δυναμικού και να καλυφθεί η ανάγκη για συνεισφορά στις αυξανόμενες κοινωνικές δαπάνες, λόγω του πολυάριθμου πληθυσμού ηλικιωμένων. Παρόλο που δημιουργούνται νέες ευκαιρίες στην οικονομία της φροντίδας ηλικιωμένων, οι συγκεκριμένες εξελίξεις μπορεί να απαιτούν διάλογο σε θέματα δικαίως μεταχείρισης μεταξύ των γενεών.
  - β) Την πρόοδο στην τεχνολογία και την καινοτομία, όπως ενισχύεται και από την ψηφιακή ενιαία αγορά και τις πρωτοβουλίες έρευνας και ανάπτυξης της ΕΕ, η οποία αναμένεται να φέρει αύξηση της χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας στην οικονομία και να καταστήσει ορισμένα επαγγέλματα απαρχαιωμένα, ενώ παράλληλα μπορεί να δημιουργηθούν ευκαιρίες απασχόλησης σε άλλους οικονομικούς τομείς. Προκειμένου να επωφεληθούν από τέτοιες μεταβολές, όλοι οι νέοι Ευρωπαίοι, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με λιγότερες ευκαιρίες, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς τυπική και μη τυπική εκπαίδευση για να βελτιώσουν το πλήρες φάσμα των δεξιοτήτων τους.
  - γ) Την απαίτηση για υψηλότερα επίπεδα δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας. Ήδη οι εργοδότες δυσκολεύονται να καλύψουν κενές θέσεις για επαγγέλματα ανωτέρου και μεσαίου επιπέδου, ενώ την ίδια στιγμή το εργατικό δυναμικό αποτελείται από άτομα με τρεις φορές χαμηλότερα επίπεδα δεξιοτήτων από αυτές που διαθέτουν οι ανειδίκευτοι εργάτες⁽¹⁾. Εφόσον η ζήτηση για εργαζόμενους με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων μειώνεται όλο και περισσότερο, σε διαφορετικό βαθμό ανάμεσα στα κράτη μέλη, οι νέοι που εισέρχονται στην αγορά εργασίας θα χρειαστούν υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα τους εφοδιάζουν με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης καθώς και συγκεκριμένες ψηφιακές, επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες, που θα τους βοηθήσουν κατά τη διαχείριση των διάφορων μελλοντικών προοπτικών για την επαγγελματική σταδιοδρομία τους.
  - δ) Την ανάγκη αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, όπου οι φιλοδοξίες της ΕΕ να μεταβεί σε ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα μπορεί να δημιουργήσει αυξημένη ζήτηση στην αγορά εργασίας για δεξιότητες που απαιτούνται σε τομείς όπως η ανανεώσιμη ενέργεια, οι περιβαλλοντικά βιώσιμες κατασκευαστικές μέθοδοι και η εκσυγχρονισμένη ή βιώσιμη γεωργία.
  - ε) Την αύξηση στις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες, στις οποίες η παραγωγή των αγαθών και των υπηρεσιών κατανέμεται σε όλες τις ηπείρους. Η διαδικασία διευκολύνεται περαιτέρω από την έλευση νέων μορφών απασχόλησης, όπως αυτές προκύπτουν, για παράδειγμα από την οικονομία των πλατφορμών που επηρεάζει την παραδοσιακή σχέση εργοδότη-εργαζόμενου, την εξέλιξη της αγοράς εργασίας και τη νομοθεσία για την απασχόληση. Προκλήσεις όπως η εισοδηματική ανασφάλεια, η έλλειψη κοινωνικής προστασίας, η φτώχεια των εργαζομένων, οι επισφαλείς συνθήκες εργασίας και η παρενόχληση στο χώρο εργασίας πρέπει να αντιμετωπίζονται.
3. Οι νέοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση τείνουν να βλέπουν με φόβο και αβεβαιότητα τον μελλοντικό επαγγελματικό τους βίο⁽²⁾. Η παρουσία τέτοιας δυσφορίας, ειδικά αν συνδυάζεται με επαγγελματική απόρριψη, με ζητήματα σχετικά με την ποιότητα του επαγγέλματος, με επιοφαλή απασχόληση ή με κοινωνική πίεση για αναζήτηση και διατήρηση εργασίας, μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη συναισθηματική κατάσταση των νέων, και να δημιουργήσει, ενδεχομένως, στους νέους Ευρωπαίους ψυχικά και σωματικά προβλήματα υγείας ή μεγαλύτερη ανησυχία⁽³⁾.

⁽¹⁾ Eurostat (2018), έρευνα για το εργατικό δυναμικό της ΕΕ.

⁽²⁾ Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (2018), Αντιμετώπιση της κατάστασης και των προσδοκιών της νεολαίας, προετοιμασία για τη 2α συνάντηση της παγκόσμιας επιτροπής για το μέλλον της εργασίας.

⁽³⁾ Έκτος κύκλος διαρθρωμένου διαλόγου, θεματική έκθεση για τη νεολαία, στόχος αριθ. 5: Ψυχική υγεία και ευεξία (2018).

4. Η εμπειρία σήμερα με τις νέες μορφές απασχόλησης υποδηλώνει ότι στο μέλλον μπορεί να υπάρξει αύξηση των πιο ευέλικτων μορφών πρόσληψης εργαζομένων, με πιθανές θετικές επιπτώσεις στην κατανομή του εργατικού δυναμικού και στην προσωπική ευεξία για όσων επιλέξουν τον τρόπο ζωής του ελεύθερου επαγγελματία. Αντιθέτως, όταν νέοι –ιδίως εκείνοι με λιγότερες ευκαιρίες– τείνουν να επιλέγουν τέτοιες θέσεις εργασίας, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να εγκλωβίζονται σε προσωρινές χαμηλά αμειβόμενες θέσεις, με μικρή κάλυψη κοινωνικής προστασίας και χαμηλή πιθανότητα επαγγελματικής εξέλιξης.
5. Μια σταθερή βάση δεξιοτήτων και κατάλληλη καθοδήγηση, συνδυαζόμενες με καλής ποιότητας πληροφορίες για δεξιότητες και με υψηλού επιπέδου συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα προσαρμόζονται και θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της διά βίου μάθησης, μπορούν να βοηθήσουν τους νέους να κάνουν επιτυχείς μεταβάσεις προς την αγορά εργασίας αλλά και εντός αυτής και να οικοδομήσουν ικανοποιητικές σταδιοδρομίες.
6. Στο πλαίσιο της εξασφάλισης μιας σταθερής γνωστικής βάσης, η προώθηση της διαμόρφωσης δεξιοτήτων που να ενισχύουν την αποτελεσματική χρήση και κατανόηση της τεχνολογίας αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για το εργασιακό περιβάλλον του μέλλοντος. Οι δεξιότητες δεν θα πρέπει να εστιάζουν μόνο στην άρτια γνώση των νέων τεχνολογιών αλλά και στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι τεχνολογίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν στην άσκηση επιρροής στην κοινωνία. Καθώς αυξάνουν τις ικανότητες τους, προκειμένου να είναι σε θέση να επωφελούνται αποτελεσματικά από τη μεταβαλλόμενη φύση της απασχόλησης, οι νέοι Ευρωπαίοι θα πρέπει να διαθέτουν βασικές ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων μη τεχνικών δεξιοτήτων που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την επίλυση προβλημάτων, την επικοινωνία, τις επιχειρηματικές δεξιότητες, την κριτική σκέψη, τη δημιουργική σκέψη, την προσωπική παρουσίαση και έκφραση και τη διαπραγμάτευση.
7. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων θεσπίζει για κάθε άνθρωπο το δικαίωμα «σε έγκαιρη και εξατομικευμένη συνδρομή με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών του για απασχόληση ή αυτοαπασχόληση. Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα στήριξης για την αναζήτηση εργασίας, την κατάρτιση και την επανειδίκευση. Κάθε άνθρωπος δικαιούται να μεταφέρει τα δικαιώματά του όσον αφορά την κοινωνική προστασία και την κατάρτιση σε περίπτωση επαγγελματικής μετάβασης.» καθώς επίσης και το δικαίωμα σε δίκαιη και ίση μεταχείριση όσον αφορά τους όρους εργασίας, την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και την κατάρτιση». Στο πλαίσιο της προετοιμασίας τους για το μέλλον της εργασίας, θα είναι, συνεπώς, ζωτικής σημασίας «οι νέοι [να] έχουν δικαίωμα σε συνεχή εκπαίδευση, μαθητεία, άσκηση ή προσφορά εργασίας καλής ποιότητας εντός 4 μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την εκπαίδευση.» (*).
8. Οι απόψεις και το όραμα της ευρωπαϊκής νεολαίας για εργασιακά ζητήματα, όπως αντικατοπτρίζονται στους στόχους για τη νεολαία –ιδίως στον στόχο αριθ. 7 «Ποιοτική απασχόληση για όλους»– έχουν ενσωματωθεί στη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία για την περίοδο 2019-2027 και στο πρόγραμμα εργασιών για την περίοδο 2019-2021, που τη συνοδεύει.

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ΟΤΙ:

9. Οι μελλοντικές γενιές των νέων Ευρωπαίων θα εισέλθουν σε ένα εργασιακό τοπίο γεμάτο ευκαιρίες και προκλήσεις, σε ένα παγκόσμιο πλαίσιο όπου η ΕΕ θα καταβάλει κάθε προσπάθεια να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των πολιτών της και να αυξήσει, με τον τρόπο αυτό, την οικονομική της ανταγωνιστικότητα, την παραγωγικότητα της εργασίας και τις δεξιότητες του εργατικού δυναμικού, καθώς και να εξασφαλίσει ότι οι στόχοι, οι προσδοκίες και οι φιλοδοξίες των νέων θα γίνουν πραγματικότητα.
10. Η μεταβαλλόμενη φύση της εργασίας μπορεί να επηρεάσει θετικά τις ζωές των νέων Ευρωπαίων και των μελλοντικών γενεών. Ταυτόχρονα, είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι σχετικοί προβληματισμοί και συνέπειες όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τις μορφές και το καθεστώς απασχόλησης, που συνοδεύουν τέτοιες μεταβολές, ειδικά όσον αφορά τους νέους με λιγότερες ευκαιρίες που ενδεχομένως να έχουν χαμηλή ειδίκευση. Σε αυτό το πλαίσιο, υπάρχει ανάγκη για αύξηση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης των νέων σχετικά με τις επιπτώσεις των διάφορων μορφών και καθεστώτων απασχόλησης.
11. Οι νέοι Ευρωπαίοι θεωρούν ότι η απασχόληση πρέπει να είναι μια από τις τρεις κορυφαίες προτεραιότητες της ΕΕ καθώς και ένας από τους τομείς όπου η ΕΕ χρειάζεται να αναλάβει δράση, προκειμένου να ενθαρρύνει τους νέους να εκφράζουν αλληλεγγύη (*). Αυτό καταδεικνύει την κλίση των νέων προς μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση όσον αφορά τον μελλοντικό επαγγελματικό τους βίο.
12. Οι πρώτες θέσεις εργασίας θα πρέπει να δημιουργούν προϋποθέσεις για ικανοποιητική σταδιοδρομία ενθαρρύνοντας την ανοδική κοινωνική κινητικότητα, ειδικά για νέους με λιγότερες ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ). Σύμφωνα με την ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συγκεκριμένα σύμφωνα με τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης αριθ. 8 καθώς και με το στόχο για τη νεολαία αριθ. 7, η αξιοπρεπής εργασία πρέπει να λογίζεται ως θεμιτή επιδίωξη για τους νέους, ξεκινώντας με την πρώτη τους αμειβόμενη επαγγελματική εμπειρία.

(*). Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, κεφάλαιο I, Αρχή 4 «Ενεργός υποστήριξη για την εξεύρεση απασχόλησης» https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_el. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων υπογράφηκε από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017 στη διάσκεψη κορυφής για κοινωνικά θέματα για τη δίκαιη απασχόληση και την ανάπτυξη, που πραγματοποιήθηκε στο Γκέτεμποργκ της Σουηδίας.

(*) Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο αριθ. 455 σχετικά με την ευρωπαϊκή νεολαία (2018), έρευνα που διενεργήθηκε από το TNS Political & Social network κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού)

13. Τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και οι νέοι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου αναμένεται να παραμείνουν ευάλωτοι στο εργασιακό πλαίσιο του μέλλοντος, όπου οι μισθολογικές διαφορές ανάμεσα σε μέλη του εργατικού δυναμικού χαμηλού επιπέδου δεξιοτήτων και μέλη του εργατικού δυναμικού μεσαίου-υψηλού επιπέδου δεξιοτήτων ενδεχομένως να αυξηθούν, δημιουργώντας πιθανώς, με τον τρόπο αυτό, προκλήσεις όσον αφορά τη φτώχεια των εργαζομένων. Παρά την αριθμητική τους μείωση⁽⁶⁾, οι ΕΕΑΚ είναι ακόμα αρκετά ευάλωτοι και θα συνεχίσουν να επικουρούνται από τις εγγυήσεις για τη νεολαία⁽⁷⁾. Για όσους δεν καλύπτονται, οι διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων⁽⁸⁾ θα πρέπει να τους προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες να ενισχύσουν τις βασικές τους δεξιότητες και να καταφέρουν να πληρούν τα προσόντα που απαιτούνται από την αγορά εργασίας.
14. Η διασφάλιση της ομαλής μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και από τη μία εργασία σε άλλη, μαζί με τη διευκόλυνση της απασχόλησης των νέων, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των περιόδων ανεργίας, είναι ζωτικής σημασίας για την αποφυγή τραυματικών επιπτώσεων κατά τη σταδιοδρομία τους⁽⁹⁾.
15. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις αξίες και τις πολιτικές που προωθούν την εργασία σε σχέση με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ιδίων των νέων, αλλά και σε σχέση με την ουσιαστική συμβολή στη γενική ευημερία του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος στο οποίο ζουν. Στο πλαίσιο αυτό, η βιώσιμη ανάπτυξη θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση των προσεγγίσεων για το μέλλον της εργασίας.
16. Υπάρχει συνεχής ανάγκη για προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις εργασίας για όλους τους νέους στο μέλλον και για λήψη μέτρων κατά όλων των μορφών των στερεοτύπων, που επηρεάζουν τις φιλοδοξίες των σημερινών παιδιών όσον αφορά την απασχόληση και περιορίζουν την πρόσβαση σε ορισμένες θέσεις εργασίας, ενώ παράλληλα διαιωνίζονται οι διακρίσεις και οι ανισότητες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση καθώς και στην αγορά εργασίας.
17. Εκτός από την ανάπτυξη δεξιοτήτων, οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους έχουν, επίσης, θετικό αντίκτυπο στην ίδια τη ζωή των νέων, ιδίως εκείνων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο προβλημάτων ψυχικής υγείας ή συναισθηματικής φύσης που συνδέονται με την ανεργία ή με προβλήματα κατά τη διαδικασία αναζήτησης εργασίας.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ,

18. Να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους νέους που διατρέχουν κίνδυνο περιθωριοποίησης ή διακρίσεων με βάση στοιχεία όπως η εθνοτική καταγωγή, το φύλο, ο γενετήσιος προσανατολισμός, η αναπηρία, η θρησκεία, οι πεποιθήσεις ή η πολιτική γνώμη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποφυγή του αποκλεισμού όλων των νέων από τις αγορές εργασίας στο μέλλον.
19. Να στηρίξουν την πλήρη εφαρμογή της σύστασης για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις συνθήκες, τις πολιτικές και τα μέτρα σε εθνικό επίπεδο, κατά περίπτωση.
20. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, να προωθήσουν και να δώσουν προτεραιότητα σε μεταρρυθμίσεις τόσο της τυπικής όσο και της μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με επίκεντρο την ανάπτυξη και την επικύρωση των βασικών ικανοτήτων που αποκτώνται από νέους σε διαφορετικά μαθησιακά πλαίσια, είτε πρόκειται για εκπαίδευση, εθελοντισμό, πρακτική άσκηση ή θέση εργασίας, με σκοπό να διευκολύνεται η αντιστοίχιση των εν λόγω ικανοτήτων με την αγορά εργασίας και τη μελλοντική ζήτηση εργατικού δυναμικού.
21. Να ενισχύσουν τη συνεργασία με γενικό στόχο την ικανοποίηση του δικαιώματος για ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση για όλα τα παιδιά και τους νέους, ιδίως όσον αφορά τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την αύξηση των ευκαιριών για ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση και την εργασία για όλους τους νέους, συμπεριλαμβανομένων όσων συνοδεύουν τις οικογένειές τους που μετεγκαθίστανται για λόγους εργασίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ⁽¹⁰⁾.
22. Να δώσουν περισσότερο χώρο σε θέματα σχετικά με την απασχόληση κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων με τους νέους εντός και/ή εκτός των διαδικασιών του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία, προκειμένου να γίνουν περισσότερο κατανοητές οι ανησυχίες, τα συμφέροντα, οι προσδοκίες και οι ικανότητές τους. Είναι εξίσου σημαντικό τα αποτελέσματα των εν λόγω διαβουλεύσεων να καταστούν προσβάσιμα στους νέους, στους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής και στους εργοδότες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα δοθεί συνέγεια.
23. Να προωθήσουν την επιχειρηματικότητα των νέων, εστιάζοντας, μεταξύ άλλων, στην επιχειρηματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στις υπηρεσίες παροχής συμβουλών, εποπτείας ή καθοδήγησης για νέους και, κατά περίπτωση, σε σχετικές δραστηριότητες στον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα και η επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς θεωρούνται, επίσης, βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις για την εξασφάλιση της απασχόλησης των νέων από τους νέους, προωθώντας έτσι τις δραστηριότητες αλληλεγγύης.

⁽⁶⁾ Το ποσοστό των ΕΕΑΚ για τις ηλικίες 15-29 μειώθηκε από το υψηλότερο ποσοστό όλων των εποχών 15,9 % το 2012 στο 13,4 % το 2017, σύμφωνα με τη Eurostat (Η βιώσιμη ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Έκθεση της Eurostat για το 2018 σχετικά με την παρακολούθηση της σημειωθείσας προόδου όσον αφορά τις ΣΒΑ στο πλαίσιο της ΕΕ)

⁽⁷⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1).

⁽⁸⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2016, όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους (ΕΕ C 484 της 24.12.2016, σ. 1)

⁽⁹⁾ Eurofound (2017), Μακροχρόνια άνεργοι νέοι: Χαρακτηριστικά και πολιτικές απαντήσεις, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο.

⁽¹⁰⁾ Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, κεφάλαιο I, αρχή 1 (εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση) (ό.π. υποσημείωση 4).

24. Να προωθήσουν τη χρήση των πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του προγράμματος της ΕΕ για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία, της πρωτοβουλίας για την απασχόληση των νέων, του προγράμματος Erasmus + ή του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και των διάδοχων προγραμμάτων τους. Σε αυτό το πλαίσιο, να παράσχουν, όπου κρίνεται απαραίτητο, καθοδήγηση στους δυνητικούς δικαιούχους σχετικά με τον τρόπο αξιοποίησης των συνεργιών και της συμπληρωματικότητας μεταξύ των εν λόγω προγραμμάτων.
25. Κατά περίπτωση, να κάνουν χρήση των μέσων της πολιτικής της ΕΕ για τη νεολαία, όπως της διαδικτυακής πλατφόρμας Youth Wiki ή του εργαλείου «Προγραμματισμός των μελλοντικών εθνικών δραστηριοτήτων» και των δραστηριοτήτων αμοιβαίας μάθησης για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, με σκοπό την προώθηση συγκεκριμένων πολιτικών λύσεων στο πλαίσιο της μελλοντικής μετάβασης των νέων στην εργασία.
26. Να στηρίξουν τις οργανώσεις νέων και άλλους σχετικούς παράγοντες στην προετοιμασία των νέων για την αποτελεσματική συμμετοχή τους σε διαδικασίες διαλόγου για τη νεολαία και για το πώς μπορούν να επωφεληθούν από τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους.
27. Να εξακολουθήσουν να στηρίζουν τους νέους σε περιπτώσεις όπου η ανεργία, οι επαγγελματικές προσδοκίες ή οι επαγγελματικές/εκπαιδευτικές επιλογές θα μπορούσαν να τους καταστήσουν στόχο των στερεότυπων των γονέων.
28. Να προωθήσουν διατομεακή πολιτική προσέγγιση κατά την αντιμετώπιση ζητημάτων απασχόλησης των νέων, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.
29. Υπό το πρίσμα των εθνικών περιστάσεων, να βελτιώσουν την πρόσβαση των νέων στην κοινωνική προστασία, με τη βελτίωση, όπου απαιτείται, της ικανότητας των συστημάτων κοινωνικής προστασίας να προσαρμόζονται στην πραγματικότητα των προοπτικών απασχόλησης των νέων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

30. Να αξιοποιήσει περαιτέρω τη θετική εμπειρία του πλαισίου Eurorpass ⁽¹⁾ και του πλαισίου Youthpass ⁽²⁾ για τον εντοπισμό και την ανάδειξη των δεξιοτήτων και των προσόντων των ατόμων, προκειμένου να αυξηθεί η προβολή της στους νέους Ευρωπαίους, ιδίως σε εκείνους με λιγότερες ευκαιρίες, ώστε να τους βοηθήσει να προβάλουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν πρόσβαση στις σχετικές θέσεις εργασίας.
31. Να προσφέρει καθοδήγηση σε εθνικές δομές διαχείρισης για την ευαισθητοποίηση των δυνητικών δικαιούχων όσον αφορά τον τρόπο χρήσης των συνεργιών και της συμπληρωματικότητας κατά την προώθηση των ευκαιριών χρηματοδότησης για νέους από την ΕΕ.
32. Να δώσει προτεραιότητα στη δημιουργία συστημάτων για τη στήριξη της αρχής 1 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, σύμφωνα με την οποία «κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση προκειμένου να διατηρήσει και να αποκτήσει δεξιότητες που θα του επιτρέψουν να συμμετέχει πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζεται με επιτυχία τις αλλαγές στην αγορά εργασίας» ⁽³⁾.
33. Να εξακολουθήσει να διεξάγει πιο ποιοτική, ποσοτική και τεκμηριωμένη έρευνα βάσει δεδομένων ανά φύλο σχετικά με την κοινωνική κινητικότητα μεταξύ και εντός των γενεών, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους, καθώς και πιο ποιοτική έρευνα για τις στάσεις και τις ανησυχίες των νέων όσον αφορά τη μετάβαση στην απασχόληση, με σκοπό τη στήριξη της αποτελεσματικότητας των πολιτικών της ΕΕ για τη νεολαία σε θέματα απασχόλησης.
34. Να οργανώσει δραστηριότητες ή εκδηλώσεις αμοιβαίας μάθησης με εκπροσώπους του τομέα της νεολαίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των επιχειρηματικών οργανώσεων και των κυβερνήσεων, με σκοπό την αντιμετώπιση, σε διατομεακή βάση, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για τη νεολαία, των προκλήσεων και των ευκαιριών που θα φέρει το μέλλον της εργασίας για τους νέους Ευρωπαίους.
35. Να χρησιμοποιήσει όλα τα σχετικά μέσα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συντονιστή της ΕΕ για τη νεολαία, όσον αφορά τις τάσεις που επηρεάζουν τη φύση της εργασίας, με σκοπό την ενσωμάτωση της διάστασης της νεολαίας στη διατομεακή χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ και την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

ΚΑΛΕΙ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ⁽⁴⁾:

36. Να υιοθετήσει ενεργή προσέγγιση όσον αφορά την εξασφάλιση της αποτελεσματικής αντιπροσώπευσης και συμμετοχής των νέων στον διάλογο της ΕΕ για τη νεολαία και στις διαδικασίες του κοινωνικού διαλόγου, τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε επίπεδο κρατών μελών καθώς και σε υποεθνικό επίπεδο, ενισχύοντας, με τον τρόπο αυτό, τη στενή συνεργασία με τις δημόσιες αρχές και τους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους όσον αφορά πτυχές σχετικές με τον επαγγελματικό βίο των νέων.

⁽¹⁾ <https://europass.cedefop.europa.eu/el>

⁽²⁾ <https://www.youthpass.eu/en/>

⁽³⁾ Ό.π., υποσημείωση αριθ. 10

⁽⁴⁾ Ως «τομέας νεολαίας της ΕΕ» γενικά θεωρείται το σύνολο των οργανώσεων, των εργαζόμενων στον τομέα της νεολαίας, των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, της κοινωνίας των νέων πολιτών ή λοιπών εμπειρογνομόνων που συμμετέχουν στην ανάπτυξη της πολιτικής για τη νεολαία, οι οποίοι πραγματοποιούν δραστηριότητες και έργα σχετικά με τη νεολαία στην ΕΕ.

37. Να συμβάλει στην προσπάθεια ευαισθητοποίησης των νέων εργαζόμενων όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά την παρενόχληση στον χώρο εργασίας και όλες τις μορφές διακρίσεων, με σκοπό την προστασία των εκπαιδευτικών τους επιδιώξεων και της κατάρτισής τους στο πλαίσιο των εργασιακών απαιτήσεων.
  38. Να λαμβάνει υπόψη τα δεδομένα της αγοράς εργασίας και των πληροφοριών για τις δεξιότητες, με σκοπό τη συνεχή ενίσχυση των μεθόδων των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους, με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους ως εργαλείου ανάπτυξης δεξιοτήτων για νέους.
  39. Να προωθεί τις κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των νέων που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν στην αγορά εργασίας λόγω της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
  40. Να συνεργαστεί με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, με σκοπό τη δημιουργία συμπράξεων σε εθνικό επίπεδο και να συμβάλει, με τον τρόπο αυτό, στην υλοποίηση των εγγυήσεων για τη νεολαία.
  41. Να αξιοποιήσει τις διαθέσιμες ευκαιρίες σε επίπεδο ΕΕ καθώς και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αύξηση της ποιότητας των ευκαιριών στον τομέα των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για νέους όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εγκρίνοντας τα παρόντα συμπεράσματα, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ιδίως το ακόλουθο ψήφισμα καθώς και τα ακόλουθα συμπεράσματα και συστάσεις:

1. Σύσταση του Συμβουλίου για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία ⁽¹⁾
2. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 ⁽²⁾
3. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον ρόλο της νεολαίας στην αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων στην ΕΕ ⁽³⁾
4. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το μέλλον της εργασίας: προσέγγιση με βάση τον κύκλο ζωής ⁽⁴⁾
5. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το μέλλον της εργασίας: ηλεκτρονικές διευκολύνσεις (Making It e-Easy) ⁽⁵⁾
6. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τον ρόλο των κοινωνικομορφωτικών δραστηριοτήτων για τους νέους στη στήριξη της ανάπτυξης βασικών δεξιοτήτων ζωής οι οποίες διευκολύνουν την επιτυχή μετάβασή τους στον ενήλικο και στον επαγγελματικό βίο και στην ενεργό συμμετοχή στα κοινά ⁽⁶⁾
7. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις έξυπνες κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για νέους ⁽⁷⁾
8. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση ⁽⁸⁾
9. Σύσταση του Συμβουλίου για την παρακολούθηση των αποφοίτων ⁽⁹⁾
10. Σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης ⁽¹⁰⁾
11. Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την προσέγγιση του οράματος για έναν ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης ⁽¹¹⁾
12. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία για τους εργαζομένους και τους αυτοαπασχολούμενους ⁽¹²⁾
13. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων με σκοπό την κοινωνική τους ένταξη ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 456 της 18.12.2018, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ C 196 της 8.6.2018, σ. 16.

⁽⁴⁾ Έγγρ. 10134/18

⁽⁵⁾ Έγγρ. 15506/17

⁽⁶⁾ ΕΕ C 189 της 15.6.2017, σ. 30.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 418 της 7.12.2017, σ. 2.

⁽⁸⁾ ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 423 της 9.12.2017, σ. 1.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 398 της 22.12.2012, σ. 1.

⁽¹¹⁾ ΕΕ C 195 της 7.6.2018, σ. 7.

⁽¹²⁾ Έγγρ. 10134/18

⁽¹³⁾ ΕΕ C 183 της 14.6.2014, σ. 18.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις νέες δημιουργικές γενιές

(2019/C 189/06)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ:

- το πολιτικό υπόβαθρο που τονίζει τη σημασία της δημιουργίας μιας Ένωσης όπου οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση και κατάρτιση και θα μπορούν να σπουδάζουν και να αναζητούν εργασία σε ολόκληρη την ήπειρο και που δηλώνει την ανάγκη παροχής καλύτερων ευκαιριών για τους νέους μέσω συγκεκριμένων μέτρων και ενισχυμένων προγραμμάτων της ΕΕ, όπως ορίζεται στο παράρτημα,
- το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον πολιτισμό, που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάιο του 2018, το οποίο υπογραμμίζει τη σημασία του πολιτισμού και της δημιουργικότητας για την κοινωνία και για την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας,
- τους στόχους του προγράμματος εργασιών στον πολιτιστικό τομέα 2019-2022, που εγκρίθηκε στις 27 Νοεμβρίου 2018, και στο συμπέρασμα που καταλήγει ότι η ενίσχυση του προσανατολισμού προς τις ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι νέοι, είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της συνοχής και της ευημερίας.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΟΤΙ:

- Η συμμετοχή των νέων πρέπει να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των μελλοντικών πολιτικών και, ως εκ τούτου, το να δίνουμε προσοχή στις απόψεις τους θα αποβεί καθοριστικής σημασίας για τα επόμενα χρόνια.
- Τα παιδιά και οι νέοι αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο κόσμο και, ως εκ τούτου, είναι σημαντικό για αυτούς να κατανοήσουν τις πολιτιστικές αξίες και την πολυμορφία, καθώς θα προετοιμάζονται για τη ζωή τους ως πολίτες του κόσμου.
- Οι ψηφιακές εξελίξεις έχουν αλλάξει τη δημιουργία, την παραγωγή, τη διάδοση, τη μεταφορά και την κατανάλωση πολιτιστικών και δημιουργικών έργων, διευκολύνοντας έτσι την παγκόσμια εμβέλεια των εν λόγω έργων. Ο ψηφιακός κόσμος έχει διαμορφώσει καινοτόμα πρότυπα πρόσβασης στον πολιτισμό, και προσωπικής ερμηνείας και έκφρασης, εγείροντας το έντονο ενδιαφέρον των νέων και ενθαρρύνοντας την ενεργό συμμετοχή τους ως ενεργό κοινό.
- Οι νέοι χρειάζονται νέες δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες προκλήσεις, όπως η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, η μετανάστευση και οι νέες τεχνολογίες που, παρά τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν, μπορούν επίσης να αυξήσουν τις ανισότητες και να ενισχύσουν τις πολιτιστικές και οικονομικές διαφορές.
- Η ανάπτυξη των καλλιτεχνικών και δημιουργικών δεξιοτήτων και η προώθηση των ταλέντων βρίσκονται στον πυρήνα του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα, προωθώντας την καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής καινοτομίας, για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.
- Οι γλωσσικές δεξιότητες είναι απαραίτητες για την κινητικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την πρόσβαση στον πολιτισμό και την πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

ΕΚΤΙΜΑ ΟΤΙ:

Με βάση τα ανωτέρω, είναι σημαντικό να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των ακόλουθων πέντε προτεραιοτήτων:

- προώθηση καλύτερης πρόσβασης στον πολιτισμό και συμμετοχής των παιδιών και των νέων στον πολιτισμό,
- ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας, με έμφαση στις συνέργειες μεταξύ πολιτισμού και εκπαίδευσης,
- διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας των νέων στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα,
- προώθηση της ανάδειξης νέων ταλέντων,
- προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των στοιχειωδών γνώσεων στα μέσα επικοινωνίας.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ:

- Οι πολιτιστικές οργανώσεις, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους διαδραματίζουν καιρίο ρόλο στη θεμελίωση της δημιουργικότητας, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της κοινωνίας στο σύνολό της.
- Απαιτείται μια πιο στρατηγική προσέγγιση για τη συμμετοχή των παιδιών και των νέων στον πολιτισμό, προκειμένου να προωθηθεί η δημιουργικότητα και η κριτική σκέψη και να τους συνδράμει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι σημαντικές για την ευημερία, τη μάθηση, την αίσθηση του ανήκειν, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη, την κοινωνική ένταξη και τη μελλοντική απασχολησιμότητα ή την ικανότητα έναρξης επιχείρησης.

- Τις πολιτιστικές και δημιουργικές δεξιότητες που αποκτώνται μέσω της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής σε πολιτιστικές και δημιουργικές δραστηριότητες, τον εξοπλισμό των νέων με τα εργαλεία που θα τους καταστήσουν δημιουργικούς και εφευρετικούς, την επίλυση προβλημάτων και τη συλλογική και πειραματική εργασία. Οι πειραματικές προσεγγίσεις είναι καίριες σημασίας για την προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας. Η καλλιτεχνική και πολιτιστική εκπαίδευση, ως μέρος μιας ειδικευμένης ή διεπιστημονικής προσέγγισης, διαδραματίζει, ως εκ τούτου, ζωτικό ρόλο τόσο στη δημιουργία περαιτέρω ευκαιριών για τις νεότερες γενιές, με αποτέλεσμα να αποκτούν καλύτερα εφόδια για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων, όσο και την προώθηση της χειραφέτησης, της προσωπικής εξέλιξης και της αμοιβαίας πολιτιστικής κατανόησης.
- Είναι επίσης σημαντικό να ενθαρρυνθούν μέτρα που διευκολύνουν την ομαλή μετάβαση από το εκπαιδευτικό σύστημα στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της υποστήριξης της επιχειρηματικότητας των νέων, της πρακτικής άσκησης και της μαθητείας στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα.
- Οι νέοι δεν αντιπροσωπεύουν μια ομοιογενή ομάδα όσον αφορά τις δεξιότητες, το επίπεδο εκπαίδευσης, την ετοιμότητα για το μέλλον και τις προσδοκίες τους. Οι πρωτοβουλίες και οι δράσεις που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και την ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την είσοδο στην αγορά εργασίας ή την επιχειρηματικότητα, καθώς και για την ενήλικη ζωή γενικά, πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις ικανότητες που διαθέτουν ήδη οι νέες γενιές.
- Θα πρέπει να προσδιοριστούν και να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες και τα οικονομικά ή κοινωνικά εμπόδια που θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν την πρόσβαση και τη συμμετοχή των νέων στον πολιτισμό ως δημιουργών, καταναλωτών και επιχειρηματιών ή την πρόσβασή τους σε νέες τεχνολογίες, ώστε να διασφαλιστεί ότι η συμβολή και η συμμετοχή όλων των νέων, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων με λιγότερες ευκαιρίες, μπορούν να αξιοποιηθούν πλήρως.
- Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους νέους που κινδυνεύουν να περιθωριοποιηθούν λόγω εθνοτικής καταγωγής, φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, αναπηρίας, θρησκείας, πεποιθήσεων ή πολιτικών φρονημάτων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι συμπεριλαμβάνονται όλοι οι νέοι.
- Η διαθεσιμότητα ενός πλούσιου πολιτισμού χάρη στην ψηφιακή εξέλιξη δεν εγγυάται απαραίτητα την πρόσβαση σε πολύγλωσσο πολιτιστικό περιεχόμενο υψηλής ποιότητας. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εδραιωθούν οι πολιτιστικές πολιτικές που προωθούν τις ίσες ευκαιρίες για τους νέους, έτσι ώστε να μπορούν όλοι να γνωρίσουν τον πολιτισμό και να αναπτύξουν τη δημιουργική και κριτική σκέψη τους, καθώς και τις κριτικές και αναλυτικές δεξιότητές τους, οι οποίες έχουν καθοριστική σημασία για την πρόσβασή τους και την αλληλεπίδρασή τους με το ψηφιακό πολιτιστικό περιεχόμενο.
- Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας, καθώς επιτρέπουν νέες μορφές έκφρασης, επικοινωνίας, πολιτιστικής συμμετοχής και κριτικής. Επιπλέον, η δημιουργικότητα μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο να καταστούν οι τεχνολογίες και οι ψηφιακές υπηρεσίες φιλικότερες προς τον χρήστη. Ο εξανθρωπισμός των τεχνολογιών μπορεί, συνεπώς, να εξασφαλίσει ότι οι τεχνολογίες αυτές βρίσκονται στην υπηρεσία των ανθρώπων και καλύπτουν τις ανάγκες τους. Τόσο ως πολιτιστικοί δημιουργοί όσο και ως πολιτιστικοί καταναλωτές, οι νέες γενιές - που συχνά είναι «γέννημα θρέμμα της ψηφιακής εποχής» - προτιμούν τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα που δεν υπήρχαν προηγουμένως. Από αυτήν την άποψη, οι καινοτόμοι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί μπορούν να προωθήσουν την επιχειρηματικότητα και να παράσχουν ουσιαστική συμβολή στη σημερινή ανταγωνιστική, βιώσιμη και βασιζόμενη στην καινοτομία δημιουργική οικονομία.
- Η αναγνώριση των αποτελεσμάτων της έκθεσης της ομάδας για την ανοικτή μέθοδο συντονισμού, «Ο ρόλος των δημόσιων πολιτικών στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού και καινοτόμου δυναμικού των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας» είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργίας, δηλαδή η ποικιλία των αξιακών αλυσίδων και το γεγονός ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις σε αυτούς τους τομείς είναι μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις ή αποτελούνται από αυτοαπασχολούμενους. Ως εκ τούτου, τα μέτρα για τη στήριξη της δημιουργικότητας και της επιχειρηματικότητας των νέων γενεών θα πρέπει να καλύπτουν αυτά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΟΥΝ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΠΕΝΤΕ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ:

1. Προώθηση καλύτερης πρόσβασης στον πολιτισμό και συμμετοχής των παιδιών και των νέων στον πολιτισμό

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή καλούνται:

- i) να συνεχίσουν να δημιουργούν ευκαιρίες για την πρόσβαση και τη συμμετοχή των παιδιών και των νέων στον πολιτισμό, ιδίως για όσους προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, προκειμένου να μειωθούν οι διαφορές και η κοινωνική ανισότητα και να υπάρξει η μέγιστη δυνατή απήχηση· να διασφαλίσουν ίσες ευκαιρίες για τα παιδιά και τους νέους τόσο στις πόλεις όσο και στις αγροτικές περιοχές, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια στην ίση πρόσβαση και συμμετοχή στον πολιτισμό, μέσω πολιτιστικών οργανώσεων και εκδηλώσεων ή με ψηφιακά μέσα·
- ii) να διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή στον πολιτισμό μέσω της προώθησης της συνδημιουργίας και της πολυγλωσσίας·
- iii) να ενθαρρύνουν τις πολιτιστικές οργανώσεις προκειμένου να προωθήσουν και να προσαρμόσουν το περιεχόμενο που προσφέρουν, μεταξύ άλλων μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών, για να προσεγγίσουν καλύτερα τα παιδιά και το νεανικό κοινό και να αυξήσουν το ενδιαφέρον τους για τον πολιτισμό, την καλλιτεχνική έκφραση και την επιστήμη·

- iv) να προωθήσουν τεκμηριωμένες πολιτικές μέσω της τακτικής παρακολούθησης της πολιτιστικής κατανάλωσης, της συμπεριφοράς και των προτιμήσεων των παιδιών και των νέων, καθώς και των επιτευγμάτων τους όσον αφορά τη δημιουργικότητα και τις γλωσσικές δεξιότητες·
- v) να προωθήσουν περαιτέρω την ανάγνωση στα παιδιά και στους νέους, ως ουσιαστικό μέσο για την ανακάλυψη του πολιτισμού σε όλες τις μορφές και εκφάνσεις του.

Η Επιτροπή καλείται:

- i) να στηρίξει ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και δραστηριότητες μάθησης από ομοτίμους μεταξύ των κρατών μελών·
- ii) να στηρίξει καινοτόμες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη βελτίωση της πρόσβασης των νέων γενεών και της συμμετοχής τους στον πολιτισμό ως δημιουργών, καταναλωτών ή επιχειρηματιών.

2. Ενίσχυση της διατομεακής συνεργασίας, με έμφαση στις συνέργειες μεταξύ του πολιτισμού και της εκπαίδευσης

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή καλούνται:

- i) να στηρίξουν την καλλιτεχνική και πολιτιστική εκπαίδευση, προωθώντας με τον τρόπο αυτό τη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες και τις σχετικές εμπειρίες, και να απελευθερώσουν το δυναμικό των ψηφιακών τεχνολογιών όσον αφορά την παροχή πρόσβασης στον πολιτισμό και τις γλώσσες·
- ii) να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ σχολείων, καλλιτεχνών, άλλων επαγγελματιών στον τομέα του πολιτισμού και πολιτιστικών οργανώσεων σε δραστηριότητες μάθησης που απευθύνονται σε παιδιά και νέους·
- iii) να προωθήσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών, με σκοπό την προώθηση της δημιουργικότητας στα παιδιά και τους νέους·
- iv) να στηρίξουν τη διατομεακή δράση για την πολιτιστική ευαισθητοποίηση και έκφραση και να προωθήσουν την απόκτηση σχετικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των καλλιτεχνικών και των γλωσσικών δεξιοτήτων.

Η Επιτροπή καλείται:

- i) να αναπτύξει έργα και δράσεις για την προώθηση της δημιουργικότητας στην εκπαίδευση, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Unesco, και να διευρύνει τους τομείς εστίασης στη δημιουργική και κριτική σκέψη σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης με την προώθηση των τομέων STEAM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, τέχνες και μαθηματικά)·
- ii) να προωθήσει και να διαδώσει τα αποτελέσματα των προαναφερόμενων πρωτοβουλιών, τόσο στα προπαρασκευαστικά όργανα του Συμβουλίου όσο και στο ευρύτερο κοινό.

3. Διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας των νέων στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- i) να εξετάσουν το ενδεχόμενο βελτιστοποίησης της χρήσης των διαθέσιμων πόρων για τη στήριξη της δημιουργικότητας και των σχεδίων για την επιχειρηματικότητα των νέων, κατά περίπτωση·
- ii) να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη εκκολαπτηρίων βιομηχανιών στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, επιχειρηματικών εδρών και επιταχυντών, συνεργατικών σχηματισμών και κόμβων δημιουργικότητας, καθώς και πολιτιστικών ψηφιακών πλατφορμών, και να προωθήσουν τις διατομεακές εταιρικές σχέσεις και τα διατομεακά δίκτυα·
- iii) να προωθήσουν την επιχειρηματική νοοτροπία, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία μέσω της διά βίου μάθησης, από πρώιμο στάδιο και μέσω της τυπικής, της μη τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης, με ιδιαίτερη προσοχή στη χρήση σχεδιαστικής σκέψης και ευκαιριών κατάρτισης, για παράδειγμα με τη μορφή επιχειρηματικών πρωτοβουλιών τόσο πριν όσο και μετά την υλοποίηση ενός επιχειρηματικού σχεδίου·
- iv) να εξετάσουν τον τρόπο δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών για πολιτιστικές νεοφυείς επιχειρήσεις τις οποίες διαχειρίζονται νέοι, στηρίζοντας τη διατομεακή καινοτομία.

Η Επιτροπή καλείται:

- i) να προωθήσει την επιχειρηματικότητα στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας και τα διατομεακά δίκτυα μεταξύ νέων, προβάλλοντας τις δυνατότητές τους για τόνωση της ανάπτυξης επαγγελματιών στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας μέσω της κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των ανταλλαγών, της συνεργασίας και της συνδημιουργίας, των επισκέψεων μελέτης και των δραστηριοτήτων μάθησης από ομοτίμους·
- ii) να στηρίξει τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ των επαγγελματιών στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας και των βιομηχανιών, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης νεοφυών επιχειρήσεων, κόμβων δημιουργικότητας και δικτύων εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων, προκειμένου να ενσωματώσουν την τεχνολογία αιχμής και την επιστήμη αιχμής στη δημιουργικότητα, την τέχνη και το σχεδιασμό.

4. Προώθηση της εμφάνισης νέων ταλέντων

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- i) να εξετάσουν το ενδεχόμενο ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των φορέων του τομέα του πολιτισμού και της εκπαίδευσης, με σκοπό τη στήριξη των δημιουργικών ταλέντων, την ενθάρρυνση του ανταγωνισμού που σχετίζεται με την καινοτομία και την επιβράβευση της δημιουργικότητας στον πολιτιστικό τομέα·
- ii) να διευρύνουν την πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες, μεταξύ άλλων για νέους με λιγότερες ευκαιρίες, προκειμένου να δοθούν δυνατότητες σε ταλαντούχους νέους.

Η Επιτροπή καλείται:

- i) να προωθήσει τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα, μεταξύ άλλων μέσω της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων της ΕΕ·
- ii) να στηρίξει την ανάπτυξη νέων δημιουργικών ταλέντων μέσω πολυγλωσσικών πλατφορμών, προγραμμάτων και πολιτικών κινητικότητας.

5. Προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και των στοιχειωδών γνώσεων σε θέματα μέσωσ επικοινωνίας

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- i) να προωθήσουν τις ψηφιακές δεξιότητες, τις στοιχειώδεις γνώσεις σε θέματα μέσωσ επικοινωνίας και τη δημιουργική και κριτική σκέψη, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης σχετικών προγραμμάτων και ταμείων της ΕΕ, δεδομένου ότι αυτά είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση της απασχολησιμότητας της νεότερης γενιάς και της ικανότητάς της να προσαρμόζεται στις διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να λειτουργήσουν ως σύνδεσμος μεταξύ της εκπαίδευσης, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των επιχειρήσεων·
- ii) να προωθήσουν τη δημιουργική χρήση της τεχνολογίας, τη δημιουργική και κριτική σκέψη και τις αναλυτικές δεξιότητες μέσω τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ανοικτών εκπαιδευτικών πόρων, προκειμένου να αναπτυχθεί η ικανότητα των νέων να αξιολογούν τις πληροφορίες·
- iii) να συνεχίσουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και έρευνας μεταξύ εμπειρογνομόνων και φορέων χάραξης πολιτικής, ούτως ώστε να ενισχυθεί η απόκτηση δεξιοτήτων στοιχειωδών γνώσεων σε θέματα μέσωσ επικοινωνίας.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή καλούνται:

- i) να στηρίξουν μέτρα σχετικά με στοιχειώδεις γνώσεις σε θέματα μέσωσ επικοινωνίας, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών και επηρεάζουν σημαντικά τη δημιουργική και κριτική σκέψη των νέων, την πρόσβαση στον πολιτισμό, την κατανόηση των πολιτιστικών φαινομένων και την ικανότητα δημιουργίας περιεχομένου·
- ii) να στηρίξουν την κατάρτιση εκπαιδευτικών και εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας στην τυπική, μη τυπική και άτυπη εκπαίδευση, με στόχο αυτοί να αποκτήσουν τις κατάλληλες ικανότητες για την αντιμετώπιση του ζητήματος των στοιχειωδών γνώσεων σε θέματα μέσωσ επικοινωνίας στο πλαίσιο της εργασίας με παιδιά και νέους.

Η Επιτροπή καλείται:

- i) να συνεχίσει τη διαβούλευση με τις κοινότητες εμπειρογνομόνων των κρατών μελών σχετικά με τους βέλτιστους τρόπους συγκέντρωσης και προώθησης – μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων διαδικτυακών εργαλείων – των υφιστάμενων πρωτοβουλιών, με σκοπό την αξιοποίησή τους και την ευαισθητοποίηση των νέων σε βασικά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον των ψηφιακών μέσων, όπως η συμμετοχή και η δημιουργικότητα, η αξιοπιστία, η κριτική σκέψη και οι συνειδητές επιλογές καθώς και ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ να αξιοποιήσουν τους διαθέσιμους πόρους για να προετοιμάσουν τις νέες δημιουργικές γενιές για τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις του μέλλοντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Διακήρυξη της Ρώμης της 25ης Μαρτίου 2017

Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 14 Δεκεμβρίου 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 15 Δεκεμβρίου 2016 (EUCO 34/16))

Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 20 και 21 Οκτωβρίου 2016 (EUCO 31/16))

Δήλωση της Μπρατισλάβας, 16 Σεπτεμβρίου 2016

Συμβούλιο

Συμπεράσματα του Συμβουλίου όσον αφορά στις συνέργειες του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα με άλλους τομείς για την προώθηση της καινοτομίας, της οικονομικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής ενσωμάτωσης (EE C 172 της 27.5.2015, σ. 13).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση του δυναμικού δημιουργικότητας και καινοτομίας των νέων (EE C 169 της 15.6.2012, σ. 1).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τις πολιτιστικές και δημιουργικές ικανότητες και το ρόλο τους στην οικοδόμηση του διανοητικού κεφαλαίου της Ευρώπης (EE C 372 της 20.12.2011, σ. 19).

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση μιας δημιουργικής γενεάς — ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της ικανότητας καινοτομίας των παιδιών και των νέων μέσω της πολιτιστικής έκφρασης και της ευρύτερης πρόσβασης στον πολιτιστικό τομέα (EE C 301 της 11.12.2009, σ. 9).

Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεληθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027 (EE C 456 της 18.12.2018, σ. 1).

Επιτροπή

Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό» της 22ας Μαΐου 2018 [COM(2018) 267 final]

Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενεργοποίηση, σύνδεση και ενίσχυση των νέων: νέα στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία» της 22ας Μαΐου 2018 [COM(2018) 269 final]

Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού», της 14ης Νοεμβρίου 2017 [COM(2017) 673 final]

Εκθέσεις στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού:

- Εγχειρίδιο για την πολιτιστική επίγνωση και έκφραση (2016)
  - Προώθηση της πρόσβασης στον πολιτισμό μέσω ψηφιακών μέσων: πολιτικές και στρατηγικές για την ανάπτυξη κοινού (2017)
  - Ο ρόλος των δημόσιων πολιτικών στην ανάπτυξη του επιχειρηματικού και καινοτόμου δυναμικού των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας (2018)
-

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾

4 Ιουνίου 2019

(2019/C 189/07)

1 ευρώ =

	Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία		Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία
USD	δολάριο ΗΠΑ	1,1244	CAD	δολάριο Καναδά	1,5111
JPY	ιαπωνικό γιεν	121,62	HKD	δολάριο Χονγκ Κονγκ	8,8143
DKK	δανική κορόνα	7,4679	NZD	δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,7062
GBP	λίρα στερλίνα	0,88738	SGD	δολάριο Σιγκαπούρης	1,5396
SEK	σουηδική κορόνα	10,6260	KRW	σούν Νότιας Κορέας	1 330,90
CHF	ελβετικό φράγκο	1,1178	ZAR	νοτιοαφρικανικό ραντ	16,4791
ISK	ισλανδική κορόνα	139,30	CNY	κινεζικό ρενμινπί γιουάν	7,7686
NOK	νορβηγική κορόνα	9,7860	HRK	κροατική κούνα	7,4210
BGN	βουλγαρικό λεβ	1,9558	IDR	ρουπία Ινδονησίας	15 992,34
CZK	τσεχική κορόνα	25,744	MYR	μαλαισιανό ρινγκίτ	4,6886
HUF	ουγγρικό φιορίνι	322,00	PHP	πέσο Φιλιππινών	58,207
PLN	πολωνικό ζλότι	4,2802	RUB	ρωσικό ρούβλι	73,3390
RON	ρουμανικό λέου	4,7353	THB	ταϊλανδικό μπατ	35,188
TRY	τουρκική λίρα	6,5295	BRL	ρεάλ Βραζιλίας	4,3638
AUD	δολάριο Αυστραλίας	1,6116	MXN	πέσο Μεξικού	22,1603
			INR	ινδική ρουπία	77,8740

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία

(2019/C 189/08)

Εθνική όψη του νέου αναμνηστικού κέρματος των 2 ευρώ έκδοσης Σλοβακίας που προορίζεται για κυκλοφορία

Τα κέρματα ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία συνιστούν νόμιμο χρήμα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και όσους χρησιμοποιούν τα κέρματα, η Επιτροπή δημοσιεύει περιγραφή των σχεδίων όλων των νέων κερμάτων⁽¹⁾. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009⁽²⁾, επιτρέπεται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στις χώρες που έχουν συνάψει νομισματική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση κερμάτων ευρώ να εκδίδουν ορισμένο αριθμό αναμνηστικών κερμάτων ευρώ προοριζόμενων για κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως ότι πρόκειται μόνο για κέρματα των 2 ευρώ. Τα εν λόγω κέρματα έχουν τεχνικά χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των υπόλοιπων κερμάτων των 2 ευρώ, αλλά στην εθνική τους όψη εμφανίζεται αναμνηστικό σχέδιο με υψηλή συμβολική αξία εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Χώρα έκδοσης: Σλοβακία

Αναμνηστικό θέμα: Η 100ή επέτειος του θανάτου του Milan Rastislav Štefánik

Περιγραφή του σχεδίου: Το σχέδιο απεικονίζει προσωπογραφία του Milan Rastislav Štefánik. Στα αριστερά της προσωπογραφίας αναγράφονται το έτος γέννησης «1880» και το έτος θανάτου «1919» του Štefánik, το ένα πάνω από το άλλο. Στην αριστερή πλευρά του εσωτερικού μέρους του κέρματος αναγράφονται σε ημικόκλιο το όνομα «MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK» και η ονομασία της χώρας έκδοσης «SLOVENSKO». Μεταξύ της προσωπογραφίας και της δεξιάς πλευράς εμφανίζεται το έτος έκδοσης «2019». Κάτω από το έτος υπάρχουν τα σχηματοποιημένα αρχικά «PV» του σχεδιαστή, Peter Valach, και από κάτω το σήμα του νομισματοκοπείου της Σλοβακίας (Mincovňa Kremnica), το οποίο αποτελείται από το ακρωνύμιο «MK» ανάμεσα σε δύο σφραγίδες.

Στον εξωτερικό δακτύλιο του κέρματος απεικονίζονται τα 12 αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας.

Εκτιμώμενος αριθμός κερμάτων της έκδοσης: 1 000 000

Ημερομηνία έκδοσης: Απρίλιος 2019

⁽¹⁾ Βλέπε ΕΕ C 373 της 28.12.2001, σ. 1, όπου απεικονίζονται οι εθνικές όψεις όλων των κερμάτων που εκδόθηκαν το 2002.

⁽²⁾ Βλέπε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της 10ης Φεβρουαρίου 2009, και τη σύσταση της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις εθνικές όψεις και την έκδοση των κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 52).

Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία

(2019/C 189/09)

Εθνική όψη του νέου αναμνηστικού κέρματος των 2 ευρώ έκδοσης Γαλλίας που προορίζεται για κυκλοφορία

Τα κέρματα ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία συνιστούν νόμιμο χρήμα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και όσους χρησιμοποιούν τα κέρματα, η Επιτροπή δημοσιεύει περιγραφή των σχεδίων όλων των νέων κερμάτων⁽¹⁾. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009⁽²⁾, επιτρέπεται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στις χώρες που έχουν συνάψει νομοσυνωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση κερμάτων ευρώ να εκδίδουν ορισμένο αριθμό αναμνηστικών κερμάτων ευρώ προοριζόμενων για κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως ότι πρόκειται μόνο για κέρματα των 2 ευρώ. Τα εν λόγω κέρματα έχουν τεχνικά χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των υπόλοιπων κερμάτων των 2 ευρώ, αλλά στην εθνική τους όψη εμφανίζεται αναμνηστικό σχέδιο με υψηλή συμβολική αξία εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Χώρα έκδοσης: Γαλλία**Αναμνηστικό θέμα:** Η 60ή επέτειος του Αστεριξ

Περιγραφή του σχεδίου: Εδώ και 60 χρόνια, ο Αστεριξ είναι εμβληματικός χαρακτήρας του γαλλικού πολιτισμού. Ο ήρωας αυτός, που δημιουργήθηκε το 1959 από τον σεναριογράφο René Goscinny και τον σχεδιαστή κόμικς Albert Uderzo, ενσαρκώνει το αρχέτυπο του Γάλλου, με την εξυπνάδα και την οξύτητά του, μέσα από τη γαλατική ταυτότητα. Πέρα από την καλλιτεχνική του γραμμή, ο Αστεριξ έχει αποκτήσει εδώ και πολλά χρόνια μεγάλη διεθνή φήμη, απεικονίζοντας με χιούμορ τη σύγχρονη κοινωνία. Ο Αστεριξ, από τότε που πρωτοκυκλοφόρησε, έχει μεταφραστεί σε όλες της γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σημειώνει τεράστια επιτυχία. Η φήμη του Αστεριξ είναι εξίσου μεγάλη στη Γερμανία, παραδείγματος χάριν, όπως και στη Γαλλία. Είναι επίσης εξαιρετικά διάσημος στο Ηνωμένο Βασίλειο, τις Κάτω Χώρες, την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιταλία και τη Σκανδιναβία, εδώ και πολλά χρόνια. Εκτός από Γάλλο θρύλο, ο Αστεριξ έχει αναδειχθεί και σε εμβληματικό χαρακτήρα της ευρωπαϊκής 9ης τέχνης.

Το σχέδιο αναπαριστά τον Αστεριξ σε προφίλ να φορά το περίφημο φτερωτό κράνος του. Περιβάλλεται από δάφνες και ρωμαϊκές επιγραφές που αναφέρονται στα 60 χρόνια του. Στο πάνω μέρος υπάρχει η επιγραφή «ASTERIX» και από κάτω η ένδειξη της χώρας έκδοσης «RF» («République Française»). Το έτος έκδοσης «2019» αναγράφεται στο κάτω μέρος, μαζί με το σήμα του γαλλικού νομισματοκοπείου και τα διακριτικά του διευθυντή του νομισματοκοπείου.

Στον εξωτερικό δακτύλιο του κέρματος απεικονίζονται τα 12 αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας.

Αριθμός κερμάτων της έκδοσης: 310 000 κέρματα**Ημερομηνία έκδοσης:** 28 Μαΐου 2019

⁽¹⁾ Βλέπε ΕΕ C 373 της 28.12.2001, σ. 1, όπου απεικονίζονται οι εθνικές όψεις όλων των κερμάτων που εκδόθηκαν το 2002.

⁽²⁾ Βλέπε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της 10ης Φεβρουαρίου 2009, και τη σύσταση της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις εθνικές όψεις και την έκδοση των κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 52).

Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία

(2019/C 189/10)

Εθνική όψη του νέου αναμνηστικού κέρματος των 2 ευρώ έκδοσης Μονακό που προορίζεται για κυκλοφορία

Τα κέρματα ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία συνιστούν νόμιμο χρήμα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και όσους χρησιμοποιούν τα κέρματα, η Επιτροπή δημοσιεύει περιγραφή των σχεδίων όλων των νέων κερμάτων⁽¹⁾. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009⁽²⁾, επιτρέπεται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στις χώρες που έχουν συνάψει νομισματική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση κερμάτων ευρώ να εκδίδουν ορισμένο αριθμό αναμνηστικών κερμάτων ευρώ προοριζόμενων για κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως ότι πρόκειται μόνο για κέρματα των 2 ευρώ. Τα εν λόγω κέρματα έχουν τεχνικά χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των υπόλοιπων κερμάτων των 2 ευρώ, αλλά στην εθνική τους όψη εμφανίζεται αναμνηστικό σχέδιο με υψηλή συμβολική αξία εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Χώρα έκδοσης: Μονακό**Αναμνηστικό θέμα:** Η 200ή επέτειος από την ενθρόνιση του Πρίγκιπα Ονώριου Ε΄**Περιγραφή του σχεδίου:** Το σχέδιο απεικονίζει την προτομή του Πρίγκιπα Ονώριου Ε΄. Στο αριστερό μέρος υπάρχει η επιγραφή «HONORÉ V» και δεξιά η ονομασία της χώρας έκδοσης «MONACO». Στο κάτω μέρος, σε ημικύκλιο, υπάρχει η επιγραφή «1819 – Avènement – 2019».

Στον εξωτερικό δακτύλιο του κέρματος απεικονίζονται τα 12 αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας.

Αριθμός κερμάτων της έκδοσης: 15 000**Ημερομηνία έκδοσης:** 1η Ιουνίου 2019

⁽¹⁾ Βλέπε ΕΕ C 373 της 28.12.2001, σ. 1, όπου απεικονίζονται οι εθνικές όψεις όλων των κερμάτων που εκδόθηκαν το 2002.

⁽²⁾ Βλέπε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της 10ης Φεβρουαρίου 2009, και τη σύσταση της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις εθνικές όψεις και την έκδοση των κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 52).

Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία

(2019/C 189/11)

Εθνική όψη του νέου αναμνηστικού κέρματος των 2 ευρώ έκδοσης Ελλάδας που προορίζεται για κυκλοφορία

Τα κέρματα ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία συνιστούν νόμιμο χρήμα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και όσους χρησιμοποιούν τα κέρματα, η Επιτροπή δημοσιεύει περιγραφή των σχεδίων όλων των νέων κερμάτων⁽¹⁾. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009⁽²⁾, επιτρέπεται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στις χώρες που έχουν συνάψει νομισματική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση κερμάτων ευρώ να εκδίδουν ορισμένο αριθμό αναμνηστικών κερμάτων ευρώ προοριζόμενων για κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως ότι πρόκειται μόνο για κέρματα των 2 ευρώ. Τα εν λόγω κέρματα έχουν τεχνικά χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των υπόλοιπων κερμάτων των 2 ευρώ, αλλά στην εθνική τους όψη εμφανίζεται αναμνηστικό σχέδιο με υψηλή συμβολική αξία εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Χώρα έκδοσης: Ελλάδα**Αναμνηστικό θέμα:** Επέτειος των 100 χρόνων από τη γέννηση του Μανόλη Ανδρόνικου**Περιγραφή του σχεδίου:** Ο Μανόλης Ανδρόνικος (1919-1992) ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες αρχαιολόγους. Το 1977 ανακάλυψε τους βασιλικούς τάφους στη Βεργίνα και έφερε στο φως εξαιρετικά ευρήματα που μαρτυρούν το μεγαλείο του αρχαίου μακεδονικού πολιτισμού.

Το σχέδιο απεικονίζει προσωπογραφία του Μανόλη Ανδρόνικου. Περιμετρικά στην εσωτερική επιφάνεια αριστερά αναγράφεται το ονοματεπώνυμο «ΜΑΝΟΛΗΣ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ 1919-1992», μαζί με το έτος κοπής και ένα ανθέμιο (το σήμα του Ελληνικού Νομισματοκοπείου). Περιμετρικά στην εσωτερική επιφάνεια δεξιά αναγράφονται οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Στο δεξί μέρος του σχεδίου εμφανίζεται επίσης το μονόγραμμα του καλλιτέχνη (Γεωργίου Σταματόπουλου).

Στον εξωτερικό δακτύλιο του κέρματος απεικονίζονται τα 12 αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας.

Εκτιμώμενος αριθμός κερμάτων της έκδοσης: 750 000**Ημερομηνία έκδοσης:** Ιούνιος 2019

⁽¹⁾ Βλέπε ΕΕ C 373 της 28.12.2001, σ. 1, όπου απεικονίζονται οι εθνικές όψεις όλων των κερμάτων που εκδόθηκαν το 2002.

⁽²⁾ Βλέπε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της 10ης Φεβρουαρίου 2009, και τη σύσταση της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις εθνικές όψεις και την έκδοση των κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 52).

Νέα εθνική όψη κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία

(2019/C 189/12)

Εθνική όψη του νέου αναμνηστικού κέρματος των 2 ευρώ έκδοσης Ελλάδας που προορίζεται για κυκλοφορία

Τα κέρματα ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία συνιστούν νόμιμο χρήμα σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Προκειμένου να ενημερώσει το κοινό και όσους χρησιμοποιούν τα κέρματα, η Επιτροπή δημοσιεύει περιγραφή των σχεδίων όλων των νέων κερμάτων⁽¹⁾. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Φεβρουαρίου 2009⁽²⁾, επιτρέπεται στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και στις χώρες που έχουν συνάψει νομισματική συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση κερμάτων ευρώ να εκδίδουν ορισμένο αριθμό αναμνηστικών κερμάτων ευρώ προοριζόμενων για κυκλοφορία, υπό τον όρο ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως ότι πρόκειται μόνο για κέρματα των 2 ευρώ. Τα εν λόγω κέρματα έχουν τεχνικά χαρακτηριστικά ίδια με εκείνα των υπόλοιπων κερμάτων των 2 ευρώ, αλλά στην εθνική τους όψη εμφανίζεται αναμνηστικό σχέδιο με υψηλή συμβολική αξία εθνικής ή ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Χώρα έκδοσης: Ελλάδα**Αναμνηστικό θέμα:** Ανδρέας Κάλβος – 150 χρόνια μνήμης

Περιγραφή του σχεδίου: Ο Ανδρέας Κάλβος (1792-1869) γεννήθηκε στη Ζάκυνθο και είναι ένας από τους σπουδαιότερους σύγχρονους Έλληνες ποιητές. Ο ποιητής, που συνδύαζε μια γερή νεοκλασική παιδεία με τα υψηλά ιδανικά του ρομαντισμού, εξέφρασε, σε αρχαϊζούσα δημοτική, τόσο τις επαναστατικές ιδέες της εποχής του όσο και το προσωπικό του όραμα.

Η εθνική όψη του κέρματος απεικονίζει προσωπογραφία του Ανδρέα Κάλβου. Περιμετρικά στην εσωτερική επιφάνεια αριστερά αναγράφεται το ονοματεπώνυμο «ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΒΟΣ 1792-1869», μαζί με το έτος κοπής και ένα ανθέμιο (το σήμα του Ελληνικού Νομισματοκοπείου)· περιμετρικά στην εσωτερική επιφάνεια δεξιά αναγράφονται οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ». Στο δεξί μέρος του σχεδίου εμφανίζεται επίσης το μονόγραμμα του καλλιτέχνη (Γεωργίου Σταματόπουλου).

Στον εξωτερικό δακτύλιο του κέρματος απεικονίζονται τα 12 αστέρια της ευρωπαϊκής σημαίας.

Εκτιμώμενος αριθμός κερμάτων της έκδοσης: 750 000**Ημερομηνία έκδοσης:** Ιούνιος 2019

⁽¹⁾ Βλέπε ΕΕ C 373 της 28.12.2001, σ. 1, όπου απεικονίζονται οι εθνικές όψεις όλων των κερμάτων που εκδόθηκαν το 2002.

⁽²⁾ Βλέπε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, της 10ης Φεβρουαρίου 2009, και τη σύσταση της Επιτροπής, της 19ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση κοινών κατευθυντηρίων γραμμών όσον αφορά τις εθνικές όψεις και την έκδοση των κερμάτων ευρώ που προορίζονται για κυκλοφορία (ΕΕ L 9 της 14.1.2009, σ. 52).

V

(Γνωστοποιήσεις)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

**Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης
(Υπόθεση M.9385 — Orange / SecureLink)**

Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2019/C 189/13)

1. Στις 24 Μαΐου 2019, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση προτεινόμενης συγκέντρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Η παρούσα κοινοποίηση αφορά τις ακόλουθες επιχειρήσεις:

- Orange SA («Orange», Γαλλία),
- SL Bidco BV («SecureLink», Κάτω Χώρες).

Η Orange αποκτά, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού συγκεντρώσεων, τον αποκλειστικό έλεγχο του συνόλου της SecureLink.

Η συγκέντρωση πραγματοποιείται με αγορά μετοχών.

2. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των εν λόγω επιχειρήσεων είναι οι εξής:

- για την Orange: παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών κυρίως στον τομέα της σταθερής τηλεφωνίας, του διαδικτύου και της κινητής τηλεφωνίας σε ορισμένες χώρες παγκοσμίως·
- για τη SecureLink: παροχή υποδομών κυβερνοασφάλειας και διαχειριζόμενων υπηρεσιών σε εταιρικούς και θεσμικούς πελάτες.

3. Κατόπιν προκαταρκτικής εξέτασης, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κοινοποιηθείσα πράξη θα μπορούσε να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού συγκεντρώσεων. Εντούτοις, επιφυλάσσεται να λάβει τελική απόφαση ως προς το σημείο αυτό.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με απλοποιημένη διαδικασία για την εξέταση ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ⁽²⁾, σημειώνεται ότι η παρούσα υπόθεση είναι υποψήφια να εξεταστεί βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στην ανακοίνωση.

4. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να της υποβάλουν τυχόν παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγκέντρωση.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να περιέλθουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός 10 ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης. Θα πρέπει πάντοτε να σημειώνονται τα ακόλουθα στοιχεία αναφοράς:

M.9385 — Orange / SecureLink

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1 (ο «κανονισμός συγκεντρώσεων»).

⁽²⁾ ΕΕ C 366 της 14.12.2013, σ. 5.

Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με φαξ ή ταχυδρομικώς. Στοιχεία επικοινωνίας:

Email: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Φαξ +32 22964301

Ταχυδρομική διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles / Brussel
BELGIQUE / BELGIË

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL